

Lietuvos
mokslo
taryba

Palyginamojo
ekspertinio universitetų ir
mokslinių tyrimų institutų
vykdomos mokslinių
tyrimų ir eksperimentinės
plėtros veiklos vertinimo
ataskaita
vertinamųjų vienetų
grupei VV_GR_S_1

Vilnius 2023

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Dėl vertimo

Šis dokumentas buvo išverstas iš originalo kalbos, anglų, naudojant mašininio vertimo programą. Dėl mašininio vertimo pobūdžio, vertimas gali būti netikslus ar turėti klaidų. Jis skirtas tik informaciniams tikslams. Kilus bet kokiems neatitikimams ar abejonėms, prašome remtis originaliu dokumentu [anglų kalba](#).

Vertinimo ataskaita
Vertinamųjų vienetų grupės ataskaita
VV_GR_S_1

Turiny

Terminai ir santrumpos	3
1. ĮVADAS	4
1.1. Palyginamojo ekspertinio vertinimo paskirtis, taikymo sritis ir tikslai.....	4
1.2. Palyginamojo ekspertinio vertinimo organizavimas ir vertinimo kriterijai.....	4
1.3. VV_GR_S_1 vertinamųjų vienetų grupės ekspertų grupė	6
1.4. Vertinamųjų vienetų grupės VV_GR_S_1 vertinimo organizavimas.....	6
2. VERTINIMO ATASKAITOS	8
2.1. MRU_TM-VSA vertinamasis vienetas	8
2.2. PPMI grupės vertinamieji vienetai	12
2.3. EHU_S Vertinamasis vienetas	17
2.4. VU_02S vertinamasis vienetas.....	22
2.5. VU_08S Vertinamasis vienetas	27
2.6. VDU_TEIS vertinamasis vienetas.....	31
2.7. VDU_POL_KOM vertinamasis vienetas.....	35
2.8. VU_01S Vertinamasis vienetas	41
3. IŠVADOS	46

Terminai ir santrumpos

PEV - MTEP veiklos palyginamasis ekspertinis vertinimas

VDDA - visos darbo dienos atitikmuo (ar ekvivalentas)

Institucijos - Lietuvos valstybiniai ir nevalstybiniai universitetai ir mokslinių tyrimų institutai

LMT - Lietuvos mokslo taryba

MTEP - moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra

VV; vienetas - vertinamasis vienetas

VDDA¹ - tam tikros grupės darbuotojų per metus dirbtų darbo valandų skaičius, padalytas iš Socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyto darbo valandų skaičiaus per 12 tų metų mėnesių (esant 5 darbo dienų savaitei). <...> FTE vienetas - asmuo per metus.

MVDDA¹ - mokslininkų visos darbo dienos atitikmuo yra dėstytojų, turinčių mokslo laipsnį, visos darbo dienos atitikmens, padalinto iš 3, ir mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų, turinčių mokslo laipsnį, visos darbo dienos atitikmens suma.

Mokslo sritis:

S - Socialiniai mokslai

Universitetai:

EHU - Europos humanitarinis universitetas

MRU - Mykolo Romerio universitetas

VDU - Vytauto Didžiojo universitetas

VU - Vilniaus universitetas

Mokslinių tyrimų institutas:

PPMI grupė - PPMI grupė

¹ *Universitetų ir mokslinių tyrimų institutų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklos palyginamojo ekspertinio vertinimo aprašas, patvirtintas švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. rugsėjo 2 d. įsakymu Nr. V-1593*

1. ĮVADAS

1.1. Palyginamojo ekspertinio vertinimo paskirtis, taikymo sritis ir tikslai

Lietuvos universitetų ir mokslinių tyrimų institutų vykdomos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklos palyginamąjį ekspertinį vertinimą (toliau - PEV) 2023 m. atliko Lietuvos mokslo taryba (toliau - LMT), vadovaudamasi *Palyginamojo ekspertinio universitetų ir mokslinių tyrimų institutų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros vertinimo aprašu*, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu Nr. V-1593, 2021 m. rugsėjo 2 d. (toliau - Aprašas), *Palyginamojo ekspertinio universitetų ir mokslinių tyrimų institutų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros vertinimo procedūrų reglamentu*, patvirtintu LMT pirmininko 2022 m. rugpjūčio 8 d. įsakymu Nr. V-486 (toliau - Reglamentas), ir kitais susijusiais teisės aktais.

PEV tikslas - pateikti Lietuvos universitetų ir mokslinių tyrimų institutų (toliau - Institucijos) mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (toliau - MTEP) veiklos rezultatų, socialinio ir ekonominio poveikio bei plėtros potencialo vaizdą pagal jų vykdomą MTEP veiklą 2018-2022 m. laikotarpiu.

PEV taikymo sritis apima tiek valstybines, tiek nevalstybines institucijas, veikiančias Lietuvoje. 2023 m. PEV dalyvavo visi valstybiniai universitetai (iš viso - vienuolika) ir visi valstybiniai mokslinių tyrimų institutai (taip pat, vienuolika), keturi nevalstybiniai universitetai ir du nevalstybiniai mokslinių tyrimų institutai. Institucijos ar jų dalys buvo vertinamos kaip vertinamieji vienetai (toliau - VV arba vienetai). PEV leidžia VV MTEP veiklos rezultatus palyginti su tarptautiniais standartais ir nacionaliniame kontekste. Palyginamasis vertinimas pateikia įrodymus MTEP politikos formuotojams įvairiais lygmenimis, taip pat suteikia vertinime dalyvaujančioms Institucijoms reikšmingą paskatą gerinti savo veiklos rezultatus.

Nuo 2018 m. PEV yra neatsiejama Lietuvos Institucijų MTEP veiklos vertinimo dalis. Kasmetinis Institucijų atliekamas MTEP veiklos vertinimas kartu su kas penkerius metus atliekamu PEV sudaro Lietuvos MTEP veiklos vertinimo sistemą. Dviejų pakopų vertinimo rezultatai naudojami skirstant institucinį valstybės finansavimą MTEP veiklai. 70 proc. valstybės bazinio biudžeto finansavimo MTEP veiklai ateinantiems penkeriems metams lems 2023 m. PEV rezultatai.

Vertinimo rezultatai taip pat lems doktorantūros tęstinumą bei naujas teises vykdyti doktorantūros studijas Institucijose pagal *Mokslo doktorantūros nuostatus*, patvirtintus Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. gegužės 18 d. įsakymu Nr. V-739. Be to, PEV išvados ir rezultatai gali būti naudojami kitų MTEP finansavimo priemonių ar aukštojo mokslo studijų vertinimuose.

1.2. Palyginamojo ekspertinio vertinimo organizavimas ir vertinimo kriterijai

Vertinant Lietuvos institucijų MTEP veiklą, PEV metu pasitelkiamos tarptautinės ekspertų grupės. Vertinimą atliekant ekspertų grupėms, o ne pavieniams ekspertams, sudaromos sąlygos diskusijoms ir debatams ir palyginimui grupės viduje.

Vertinimas atliekamas VV lygmeniu, kuris yra organizaciniu požiūriu apibrėžta struktūra. VV gali būti tiek visa institucija, tiek institucijos padalinys, atitinkantis fakultetą ar kitas oficialias institucijos struktūras. Pagal Aprašą VV formavimo taisyklės yra tokios:

- VV turėtų būti tarpusavyje susiję bendra MTEP veikla ir gali veikti vienoje ar dvejose mokslo srityse;
- mažiausias VV dydis turėtų būti ne mažesnis kaip 5 MVDDA, o didžiausias VV dydis neturėtų viršyti 75 MVDDA.

Išimtyms galėtų būti daromos siekiant geriau atspindėti institucijoje vykdomą MTEP veiklą. Jei VV yra didesnis nei 75 MVDDA arba (ir) VV veikė trijose mokslo srityse, Institucija turėjo pateikti argumentus ir gauti LMT pritarimą išimčiai.

Vadovaudamosi nurodymais, Institucijos suformavo aštuoniasdešimt penkis VV. Visi VV buvo suskirstyti į trylika grupių. Kiekvienoje grupėje buvo nuo keturių iki devynių VV. VV dydis svyravo nuo šiek tiek daugiau nei 5 MVDDA iki VV, turinčių daugiau nei 150 MVDDA. Mokslo sričių ir mokslo krypčių skaičius, kuriuose VV vykdė veiklą skyrėsi, t.y. nors dauguma VV veikė vienoje ar dviejose mokslo kryptyse, tačiau buvo išskirčių, kai VV veikė net penkiose skirtingose mokslo kryptyse. VV dydžio, sudėties ir mokslo sričių kompozicijų skirtumai vienoje VV grupėje kėlė iššūkius palyginamumui, todėl ekspertų komisijai svarstant reikėjo į tai atsižvelgti.

Vienetų vertinimas grindžiamas trimis kriterijais:

- VV MTEP veiklos kokybė mokslo kryptyje (-se) ar mokslo srities mokslo krypčių grupėje (svoris 0,65) ;
- VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis (svoris 0,2);
- VV MTEP veiklos perspektyvumas (svoris 0,15).

MTEP veiklos kokybė vertinama kiekvienoje mokslo kryptyje arba mokslo srities mokslo krypčių grupėje, o ekonominis ir socialinis poveikis bei plėtros potencialas vertinamas VV lygmeniu. Kiekvienas vertinimo kriterijus vertinamas penkių balų skalėje, t. y. nuo puikaus [5] iki silpno [1] arba MTEP veiklos nebuvimo [0]. Kiekvieno kriterijaus balų reikšmių aprašymas pateikiamas Apraše. Buvo leidžiama vertinti 0,5 balo tikslumu, todėl, prireikus, buvo galima vertinti subtiliau.

Padalinio MTEP veiklos kokybė vertinama pagal šias taisykles: jei VV turi ne mažiau kaip 10 MVDDA mokslo kryptyje arba turi nuo 2 iki 10 MVDDA ir turi teisę vykdyti doktorantūros studijas (arba ketina siekti tokios teisės per artimiausius 5 metus) mokslo kryptyje, tuomet mokslinių tyrimų kokybė vertinama mokslo kryptyje; jei VV neatitinka šių reikalavimų tuomet mokslinių tyrimų kokybė vertinama mokslo srities mokslo krypčių grupėje. Pastaruoju atveju vertinant atsižvelgiama į bendrą visų grupėje esančių mokslo krypčių kokybę.

Vertinimas atliekamas remiantis VV pateiktais 2018-2022 m. laikotarpio duomenis, kurių VV teikė LMT informacinėje sistemoje "Vieversys", LMT pateiktais apibendrintais kasmetinio Institucijų MTEP veiklos vertinimo rezultatais (2018-2021 m.), taip pat informacija, gauta ekspertų grupių vizitų į Institucijas ir susitikimų su VV atstovais metu. VV duomenis teikė vadovaujantis Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. rugsėjo 2 d. įsakymu Nr. V-1593 patvirtintu *Duomenų apie universitetų ir mokslinių tyrimų institutų vykdomų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros rezultatus teikimo palyginamajam ekspertiniam MTEP vertinimui tvarkos aprašu* (toliau - Duomenų teikimo tvarkos aprašas). Pagal Duomenų teikimo tvarkos apraše nustatytą informaciją buvo vertinamas kiekvienas iš PEV kriterijų. Vertinimui teikiamų duomenų skaičius priklausė nuo VV dydžio ir svyravo nuo mažiausiai penkių iki daugiausiai aštuoniasdešimt dviejų.

Pažymėtina, kad nuo ankstesnio 2018 m. PEV buvo atlikti keli organizaciniai vertinimo proceso patobulinimai, todėl reikėtų atsargiai lyginti šių dviejų vertinimų rezultatus. Kai kuriuos iš jų verta paminėti:

- 2023 m. buvo suformuoti 85 VV, kurie buvo suskirstyti 13 ekspertų komisijų, o 2018 m. PEV buvo suformuota 117 VV, kurie buvo suskirstyti 6 ekspertų komisijoms. Tai susiję su pasikeitusiomis VV formavimo taisyklėmis. Per 2018 m. PEV, VV buvo leidžiama formuoti tik vienoje mokslo srityje, t. y. jei VV veikė dviejose mokslo srityse, vertinimo tikslais jis turėjo būti suskirstytas į du vienetus. 2023 m. šis apribojimas buvo panaikintas, ir VV galėjo veikti dviejose (o kai kuriais atvejais ir trijose) mokslo srityse. Be to, VV formavimui įtakos turėjo vertinimo laikotarpiu besikeičiantis Institucijų skaičius, nes įvyko kelių institucijų susijungimas: Aleksandro Stulginskio universitetas ir Lietuvos edukologijos universitetas nuo 2019 m. sausio 1 d. prijungti prie Vytauto Didžiojo universiteto; Šiaulių universitetas prijungtas prie Vilniaus universiteto, taip pat Teisės institutas, Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas ir Lietuvos socialinių tyrimų centras nuo 2021 m. sausio 1 d. sujungti į Lietuvos socialinių mokslų centro.
- PEV įverčių sistema taip pat buvo šiek tiek pakeista. Nors abiejuose vertinimuose buvo naudojamos penkiabalės skalės, 2023 m. buvo leidžiama naudoti pusinius įvertinimus, o 2018 m. - tik sveikus skaičius.
- Buvo pakeisti duomenų teikimo reikalavimai. 2023 m. reikėjo pateikti MTEP rezultatų sąrašą už penkerių metų laikotarpį, o 2018 m. buvo reikalaujama pateikti MTEP rezultatų sąrašą už kiekvienus vertinimo metus (2013-2017 m.) ir papildomą sąrašą už visą vertinimo laikotarpį, todėl 2018 m. duomenų apimtis buvo didesnė.

1.3. VV_GR_S_1 vertinamųjų vienetų grupės ekspertų grupė

VV_GR_S_1 grupės ekspertų grupė turėjo įvertinti aštuonis penkių institucijų VV:

- **Europos humanitarinis universitetas** - 1 VV:
Socialiniai mokslai (santrumpa EHU_S);
- **Mykolo Romerio universitetas** - 1 VV:
Teisės mokykla - Viešojo saugumo akademija (santrumpa MRU_TM-VSA);
- **PPMI Group** - 1 VV:
PPMI Group (santrumpa PPMI Group);
- **Vytauto Didžiojo universitetas** - 2 VV:
VDU Politikos ir komunikacijos mokslai (santrumpa VDU_POL_KOM),
VDU Teisė (santrumpa VDU_TEIS);
- **Vilniaus universitetas** - 3 VV:
Teisė (santrumpa VU_01S),
Politikos mokslai (santrumpa VU_02S),
Komunikacijos ir informacijos (santrumpa VU_08S).

Vertinamieji vienetai veikė Teisės, Politikos mokslų, Komunikacijos ir informacijos mokslinių tyrimų srityse, todėl, atsižvelgdamas į šias mokslinių tyrimų kryptis, LMT paskyrė Ekspertų grupės narius, kurių pagrindinė pareiga buvo įvertinti VV pagal tris kriterijus ir pateikti rekomendacijas dėl VV tolesnės plėtros. Ekspertų grupę sudarė devyni nariai, susiję su užsienio institucijomis:

- Nicolaas Stijn Groenendijk (grupės *pirmininkas*), Vidaus Norvegijos taikomųjų mokslų universitetas, Norvegija
- Antoni Abat Ninet, Jeruzalės hebrajų universitetas, Izraelis
- Paško Bilić, Zagrebo plėtros ir tarptautinių santykių institutas, Kroatija
- Leif Kalev, Talino universitetas, Estija
- Tamás Lattmann, Niujorko universitetas Prahoje, Čekija
- Sirke Mäkinen, Helsinkio universitetas, Suomija
- Raluca Petre, Ovidijaus Konstancos universitetas, Rumunija
- Joaquín Sarrión Esteve, Nuotolinio mokymo nacionalinis universitetas (UNED), Ispanija
- Alesia Ann Zuccala, Kopenhagos universitetas, Danija.

1.4. Vertinamųjų vienetų grupės VV_GR_S_1 vertinimo organizavimas

VV_GR_S_1 grupės vertinimo vienetų grupės vertinimo organizavimo tvarkaraštis:

Duomenų pateikimas. VV_GR_S_1 grupės vertinimo institucijos iki 2023 m. vasario 21 d. į informacinę sistemą "Vieversys", vadovaudamosi Duomenų teikimo tvarka, pateikė duomenis apie savo VV vykdomą MTEP veiklą.

Individualus vertinimas. Prieš vizitą į Lietuvą kiekvienos vertinimui pateiktos VV duomenis individualiai vertino ne mažiau kaip trys ekspertų grupės ekspertai. Kiekvienam VV vertinti paskirtų ekspertų skaičius didėjo priklausomai nuo VV mokslinių krypčių skaičiaus. Individualus VV_GR_S_1 grupės vertinamųjų vienetų vertinimas buvo atliekamas iki 2023 m. kovo 20 d.

Vizitas į Lietuvą. VV_GR_S_1 grupės ekspertų grupės nariai Lietuvoje lankėsi 2023 m. kovo 25-30 d. Pagrindiniai vizito tikslai apėmė individualaus vertinimo rezultatų aptarimą ekspertų grupėje, užtikrinant

vienodą ir nuoseklų vertinimo kriterijų taikymą tarp ekspertų grupės narių; apsilankymą ir susipažinimą su VV akademinio ir administracinio personalu, doktorantais ir mokslinių tyrimų infrastruktūra (bent trys ekspertų grupės ekspertai turėjo aplankyti vieną VV); bendrą visų vertinamųjų vienetų balų suderinimą bendrame posėdyje.

Galutinė ataskaita. Po vizito į Lietuvą vyko ekspertų grupės ataskaitos rengimas. Jos rengimą koordinavo grupės pirmininkas. Prieš pateikiant ekspertų grupės ataskaitą, Institucijoms buvo suteikta galimybė pateikti pastabas dėl faktinių klaidų, jei tokių buvo pastebėta rašytiniame VV balų pagrindime. Atsižvelgus į pastabas, komisijos ataskaita prireikus buvo pakoreguota. Be to, ekspertų grupė parengė atsakymą pastabas pateikusioms institucijoms. Ataskaita buvo pateikta LMT pritarus visiems grupės nariams.

Apeliaciniai skundai. Gavusios galutinius kiekvieno vertinamojo vieneto rezultatus, Institucijos turėjo teisę pateikti LMT pagrįstą apeliaciją, jei manė, kad VV vertinimo pagrindime yra faktinių klaidų, ir (arba) jei įtarė, kad buvo pažeistos vertinimo procedūros, galėjusios turėti įtakos vertinimo rezultatams.

LMT įsteigė išorinę Apeliacinę komisiją, kurią sudarė septyni nariai, atrinkti iš Lietuvos mokslų akademijos, Lietuvos universitetų rektorių konferencijos, Lietuvos valstybinių mokslinių tyrimų institutų direktorių konferencijos ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos pasiūlytų kandidatų. Apeliacinė komisija buvo atsakinga už tai, kad nustatytų, ar apeliacijos atitinka nurodytas nuostatas, o palankaus sprendimo atveju - išsamiai išnagrinėti apeliaciją.

Ekspertų grupė VV_GR_S_1 gavo dvi apeliacijas. Apeliacinė komisija atmetė apeliacijas dėl to, kad jos neatitiko nustatytų apeliacijų nuostatų.

Ataskaitos patvirtinimas. Galutinė VV_GR_S_1 grupės ataskaita patvirtinta LMT pirmininko įsakymu pagal reglamentą.

2. VERTINIMO ATASKAITOS

2.1. MRU_TM-VSA vertinamasis vienetas

Institucijos pavadinimas	Mykolo Romerio universitetas
Oficialus institucijos pavadinimo trumpinys	MRU
Institucijos VV pavadinimas	Teisės mokykla - Viešojo saugumo akademija
VV pavadinimo santrumpa	MRU_TM-VSA
VV apimtis (MVDDA)	35,03
Mokslų sritis(-ys)	S 000 - Socialiniai mokslai

MTEP veiklos kokybė pagal VV mokslų kryptis (mokslų krypčių grupes)

Socialiniai mokslai

Mokslų kryptis	Apimtis (MVDDA)	Įvertis (balai)
S 001 - Teisė	35,03	3,5

Pagrįstas įvertinimo pagrindimas

VV pateikti dokumentai liudija apie gerą mokslinių tyrimų rezultatą. Kai kurios vienetų pateiktos publikacijos, kaip kokybiškos produkcijos pavyzdžiai, yra susijusios su straipsniais didelio poveikio žurnaluose. Be to, yra knygų skyrių ir knygų, kurios išleistos atitinkamose, nors ne visada aukščiausio lygio tarptautinėse leidyklose.

VV organizuoja teisės doktorantūros programą, į kurią pretenduoja puikūs kandidatai. Vienetų pateikta informacija rodo, kad apgintų disertacijų skaičius yra pakankamas ir laikui bėgant stabilus. Programoje studijuoja padori ir vis didėjanti užsienio doktorantų dalis. Vizito vietoje metu dalyvavo du iš jų, abu įdarbinti po ankstesnių viešnagių Lietuvoje. Taigi, nors doktorantūros programoje pastebimas tam tikras tarptautiškumas, apskritai neatrodo, kad į vienetą būtų įtraukta užsienio dėstytojų ar tyrėjų.

VV labai gerai sekasi dalyvauti tarptautiniu mastu pripažintose konferencijose ir rengti kokybiškas ekspertines ataskaitas. Geriausių konferencijų sąrašas apima kelias Teisės sritis ir rodo plačią vienetų darbuotojų kompetenciją. Vis dėlto, nors vienetų dalyvavimas 18 konferencijų yra labai geras, yra galimybių toliau dalyvauti tarptautinėje veikloje ir vykdyti veiklą, kad būtų pagerinta vienetų mokslinių tyrimų kokybė ne tik dalyvaujant konferencijose.

Pagrindinių nacionalinių ir tarptautinių apdovanojimų sąrašas yra 18 pavyzdžių, iš kurių dauguma - nacionaliniai apdovanojimai. Tai rodo išskirtinę vienetų padėtį nacionaliniu lygmeniu. Iš šio sąrašo 3 pavyzdžiai yra tarptautiniai, įskaitant studentų esė ir Fulbrighto stipendiją. Šie pavyzdžiai rodo, kad vienetas tarptautinėje arenoje tampa vis svarbesnis.

Lankydamosi vienetė ekspertų grupė stebėjo, kaip laboratorija tarnauja kaip pažangių technologijų, pavyzdžiui, dirbtinio intelekto, diegimo platforma. Vykdydama šią veiklą buvo parengta keletas publikacijų įvairiose srityse (įskaitant teisę). Ši platforma tapo varomąja jėga, padedančia tobulinti VV mokslinių tyrimų

kokybę, tiriant dirbtinio intelekto galimybes teisiniuose tyrimuose ir bylų analizėje. Ekspertų grupės vizitas patvirtino, kad ši laboratorija buvo sukurta kaip dirbtinio intelekto ir kitų naujų technologijų integravimo į Teisę pradininkė.

Vizito metu ekspertų grupė buvo informuota apie puikų bendravimą tarp skirtingomis temomis dirbančių mokslo darbuotojų, tačiau ekspertų grupė pastebi, kad trūksta pagrindinės institucionalizuotos struktūros, kuri leistų mokslo darbuotojams keistis žiniomis, gerinti bendradarbiavimą ir kurti mokslinių tyrimų sinergiją.

Apskritai vieneto atliekami moksliniai tyrimai yra aukšto lygio ir gerai pripažinti nacionaliniu mastu. Tarptautinis pripažinimas yra labiau ribotas ir daugiausia susijęs su dalyvavimu tarptautinėse konferencijose.

VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis

Įvertis (balai)

4

Argumentuotas balo pagrindimas

Mokslinių tyrimų rezultatų, MTEP užsakymų ir projektų sąrašas daugiausia yra nacionalinis, VV nariai taip pat turi tarptautinį pripažinimą (FRA, HYBRIDC ir kt.). VV nariai dalyvauja aukščiausio lygio nacionalinio lygmens komisijose (įskaitant dalyvavimą Seimo, Tautinių mažumų departamento, ombudsmeno, policijos ir kariuomenės komisijose). Šia prasme ekonominis ir socialinis poveikis, kurį VV pasiekė nacionaliniu lygmeniu, yra labai geras. Šį poveikį rodančių 18 mokslinių tyrimų rezultatų sąrašas yra įvairus ir rodo didelę vieneto darbo visuomeninę reikšmę, įskaitant teisės aktų projektų vertinimą, akademinės nuomonės apie šalies konstitucinę raidą, teisinius procesus ir pan. Poveikis iš esmės yra vietinis, tačiau kai kurie rezultatai gali peržengti nacionalines sienas ir daryti poveikį užsienio politikai (pavyzdžiui, indėlis į ES prieglobsčio ir migracijos politikos reformų raidą). Tyrėjų dalyvavimas valstybinių institucijų ir privačių komitetų veikloje taip pat yra labai geras, apimantis svarbiausias Lietuvos valstybines institucijas įvairiais valdymo lygmenimis. Vieneto nariai taip pat plėtoja svarbią socialinę ir mokslinę įtaką atitinkamose asociacijose ir privačiose institucijose. Vienetas taip pat daro labai gerą įtaką konsultuodamasis ir dalyvaudamas šalies ūkio subjektų veikloje, kur vėlgį kelios ministerijos ir valstybės institucijos naudojami vieneto narių bendravimu ir konsultavimu.

Vieneto rezultatai organizuojant konferencijas ir seminarus yra labai geri, daugiausia dėmesio skiriant pirmaujančių ekspertų ir mokslininkų subūrimui, kad jie pasidalytų savo tyrimais ir išvalgomis naujausiomis teisės temomis. Šie renginiai yra tarsi platforma, kurioje galima gauti rezultatų, labai padedančių vienetui plėtoti naujas idėjas ir tobulinti jau atliktą darbą. Be to, vieneto nariai ne tik organizuoja šiuos renginius, bet ir aktyviai dalyvauja nacionalinių (vidinių) žurnalų (kaip MRU leidžiamo Tarptautinės palyginamosios jurisprudencijos žurnalo) ir kai kurių tarptautinių žurnalų (pavyzdžiui, Europos teisinio švietimo žurnalo ir Baltijos tarptautinės teisės metraščio) redakcinių kolegijų veikloje. Šis dalyvavimas yra svarbus siekiant užtikrinti vieneto įtaką ne tik akademinėi bendruomenei, bet ir nacionalinei institucinei struktūrai.

Ekspertų grupės vizitas patvirtino, kad šis VV palaiko glaudžius ryšius ne tik su akademinės bendruomenės subjektais (Viešojo saugumo pajėgomis ir svarbiausiomis Lietuvos politinėmis institucijomis). Šie ryšiai suteikia vienetui daugiau empirinių ir praktinių perspektyvų, o tai padeda dar labiau sustiprinti pastebimą nacionalinį socialinį poveikį.

VV MTEP veiklos veiklos perspektyvumas

Įvertis (balai)

4

Argumentuotas balo pagrindimas

Kaip buvo patvirtinta ekspertų grupės vizito metu, vertinamuoju laikotarpiu vienetas įgyvendino keletą ekonominių ir administracinių priemonių, skirtų mokslinių tyrimų kokybei gerinti. Šios priemonės sudaro potencialą VV įtvirtinti ir sustiprinti savo besiformuojančią tarptautinę poziciją, dalyvaujant atitinkamuose tarptautiniuose mokslinių tyrimų tinkluose ir siekiant daugiau publikacijų tarptautiniuose leidiniuose. Dabartinė mokslinių tyrimų veikla (įskaitant į ateitį orientuotas temas) ir esamas nacionalinis bei augantis tarptautinis tinklas, kuriam vienetas priklauso, yra tvirtas pagrindas tolesniam vieneto augimui.

Vieneto veiklos perspektyvumą tinkamai palaiko vieneto investicijos į straipsnių, referatų, knygų ir knygų skyrių korektūrą anglų kalba. Tai taikoma visiems darbuotojams, pradedant doktorantais ir baigiant vyresniaisiais VV darbuotojais. Kitas vertingas aspektas, kurį reikia paminėti, yra tai, kad VV administracija ekonominiu požiūriu atlygina už aukšto lygio publikacijas tarptautiniu mastu pripažintose leidyklose. Geras pavyzdys, koku keliu reikia eiti, yra 2022 m. tarptautinės leidyklos "Elsevier" organizuotas tarptautinis renginys "Towards future research impact in Lithuania", kuriame dalyvavo ir VV, o MRU (įskaitant vieneta) buvo apdovanotas už didžiausią sudėtinį metinį mokslinės produkcijos augimo tempą 2002-2022 m.

Veiklos perspektyvumą efektyviai skatina ir administracija, investuodama didžiules lėšas į biblioteką, elektroninius išteklius, internetinę pagalbos tarnybą, katalogus ir svarbias duomenų bazines, kad būtų galima vykdyti, taip pat ir nuotoliniu būdu, mokslinę veiklą.

Pagirtinas aktyvus vieneto dalyvavimas įvairiuose Europos lygmens mokslinių tyrimų projektuose. Be to, vertinimo laikotarpiu vienas iš vertinamųjų vienetų vyresniųjų dėstytojų pateikė paraišką dėl Europos mokslinių tyrimų tarybos (EMTT) dotacijos, kuri, nors ir nebuvo sėkminga, liudija skyriaus ambicijas ir ryžtą užsitikrinti išorinį finansavimą pažangiausiems moksliniams tyrimams.

Gera nacionalinė reputacija, kurią pasiekė vienetas, gali padėti palaipsniui įtvirtinti tvirtesnes tarptautines mokslinių tyrimų pozicijas ir didesnį tarptautinį ekonominį ir socialinį poveikį. Nacionalinė vieneto reputacija lemia, kad kiti jį vertins kaip patikimą ir patyrusį partnerį. Lietuvos institucijos, su kuriomis šiuo metu bendradarbiauja vienetas, gali siūlyti VV kaip potencialų partnerį savo giminingoms institucijoms užsienyje, dalyvauti konsorciuose ar tarptautiniuose seminaruose.

MRU įtraukimas į Europos universitetų iniciatyvą per Europos reformų universitetų aljansą (ERUA) yra dar vienas svarbus aspektas, į kurį reikia atsižvelgti kalbant apie VV potencialą. Toks dalyvavimas suteikia naujų galimybių dalyvauti tarptautiniuose konkursuose, bendruose renginiuose ir bendruose leidiniuose.

Rekomendacijos, kaip tęsti ir (arba) tobulinti VV veiklą

Ekspertų grupė rekomenduoja, kad vienetas ir toliau stengtųsi skelbti publikacijas labai vertinamuose tarptautiniuose leidiniuose. Ekspertų grupė mano, kad VV turi geras galimybes tai daryti, ypač mokslinių tyrimų temomis, kuriose vienetas yra sukaupęs tarptautinę patirtį ir gali pasinaudoti ypatinga Lietuvos padėtimi pasaulinėje arenoje. Be to, vienetas turi stiprų portfelį ir pagrindą, tiek teorinį, tiek empirinį, tokiose srityse kaip visuomenės saugumo aspektai, įskaitant klausimus, susijusius su ES išorės sienomis su Rusija ir Baltarusija, karu Ukrainoje ir mažumų teisių įtraukimu. VV taip pat aktyviai nagrinėja naujas mokslinių tyrimų

temas, ypač susijusias su naujų technologijų teisiniais aspektais, ir ekspertų grupė taip pat primygtinai rekomenduoja tęsti šią veiklą.

Ekspertų grupė taip pat atkreipia dėmesį į du vieneto ypatumus, kuriais būtų galima pasinaudoti. Pirmia, jo išskirtinė patirtis nagrinėjant temas, susijusias su visuomenės saugumu ir išorės sienomis. Antra, naujų technologijų (pavyzdžiui, dirbtinio intelekto ir algoritmų analizės) taikymo būdai. Kaip parodė ekspertų grupės vizitas, vieneto administracija investavo ir investuoja į naujas technologijas ir dirbtinį intelektą, o tai jau davė ekonominio poveikio ir mokslinių tyrimų rezultatų. Šios technologijos suteikia galimybę toliau atverti naujus mokslinių tyrimų kelius ir vykdyti daugiadisciplininius mokslinius tyrimus. Ekspertų grupė rekomenduoja vienetai atidžiai apsvarstyti pasirinkimą tarp naujų ir plačių mokslinių tyrimų temų plėtojimo ir tolesnio dabartinių specializacijų panaudojimo. Gali būti, kad pastarasis būdas yra veiksmingas siekiant įtvirtinti vieneto tarptautines pozicijas.

Darbo atmosfera ir sąlygos šioje VV atitinka jos mokslinių tyrimų kokybę. Kaip patvirtino vizitas vietoje, atmosfera VV yra puiki, o jaunieji mokslininkai ir doktorantai kviečiami dalyvauti bendruose mokslinių tyrimų projektuose ir veikloje. Tačiau, nors bendradarbiavimo sąlygos labai geros, bendras darbas (kalbant apie publikacijas ir projektus), kuriame dalyvauja du ar daugiau vieneto narių, yra ribotas. Ekspertų grupė pataria vienetai sukurti labai paprastą ir lengvą struktūrą, pavyzdžiui, pietų susitikimus, kuriuose tyrėjai susitinka kas 2-3 savaites ir susipažįsta su vienas kito projektais, darbais, moksliniais interesais ir pan. Tai pagerins mokslinių tyrimų kokybę ir paskatins VV, kaip vieneto, o ne atskirų narių mokslinių tyrimų rezultatus.

2.2. PPMI grupės vertinamieji vienetai

Institucijos pavadinimas	PPMI grupė
Oficialus institucijos pavadinimo trumpinys	PPMI grupė
Institucijos VV pavadinimas	PPMI grupė
VV pavadinimo santrumpa	PPMI grupė
VV apimtis (MVDDA)	5,29
Moklo sritis(-ys)	S 000 - Socialiniai mokslai

MTEP veiklos kokybė pagal VV mokslo kryptis (mokslo kryptių grupes)

Socialiniai mokslai

Mokslinių kryptių grupė pagal mokslo kryptį	Apimtis (MVDDA)	Įvertis (balai)
S 002 - Politikos mokslai	5,29	2,5

Pagrįstas balo pagrindimas

Viešosios politikos vadybos institutas (PPMI) yra privatus mokslinių tyrimų ir politikos analizės centras, vykdamas veiklą (inter alia) viešosios politikos mokslinių tyrimų, poveikio vertinimo ir politikos vertinimo, duomenų analizės ir gebėjimų stiprinimo viešajame sektoriuje srityse. Palyginamajam ekspertiniam vertinimui jis suformavo VV, kurioje dirba 5,29 VDDA tyrėjų, visi - Socialinių mokslų srityje, o pagrindinė mokslo kryptis - Politikos mokslai. MTEP pajėgumai, sudarantys 5,29 VDDA, susiję su dešimčia atskirų tyrėjų. Mokslinių tyrimų tarybos pateiktoje diagramoje, kurioje pateikiami metinio vertinimo (2018-2021 m.) rezultatai, informacijos apie PPMI nepateikta. Remiantis Mokslo tarybos pateikta apžvalga, 2021 m. PPMI iš ūkio subjektų MTEP užsakymų gavo 2,3 mln. eurų, o 2020 m. - gerokai mažiau (0,35 mln. eurų). Vizito vietoje metu pateikta informacija rodo, kad tokios pajamos yra daug didesnės (9-10 mln. EUR per metus).

Remiantis vizito vietoje metu pateikta informacija, PPMI per pastarąjį dešimtmetį nuolat augo - didėjo pajamos, darbuotojų skaičius ir projektų skaičius. PPMI labai aktyviai veikia tarptautiniu mastu, ypač kaip paslaugų teikėja ES Institucijoms. Vertinant pagal sudarytas sutartis, 2021 m. ji buvo tarp penkių didžiausių ES institucijoms paslaugas teikiančių įmonių politikos sektoriuje (kartu su tokiais įmonėmis kaip EY, Ipsos, ICF ir Ecorys). Šiuo metu 92 proc. pajamų PPMI gauna iš ES Institucijų užsakymų.

Viešosios politikos tyrimai sudaro 35 % PPMI veiklos. Tai susiję su PPMI dalyvavimu Europos bendrosiose mokslinių tyrimų ir inovacijų programose, Lietuvos programų dotacijomis mokslinių tyrimų projektams ir moksliniais tyrimais (pagal paslaugų sutartis) įvairiems Europos Komisijos generaliniams direktoratams ir kitoms ES institucijoms. Maždaug 50 proc. veiklos PPMI yra susijusi su politikos vertinimu ir poveikio vertinimu (taip pat ir ES institucijoms), kurie pagal 2015 m. EBPO Fraskačio vadovą nelaikomi moksliniais tyrimais. Likusi PPMI veiklos dalis yra susijusi su dalyvavimu ir bendru kūrimu bei parama politikos įgyvendinimui.

Kai kurie viešosios politikos tyrimai yra įtraukti į geriausių rezultatų sąrašą. Kiti užsakomieji moksliniai tyrimai išvardyti kaip poveikio pavyzdžiai. Moksliniai tyrimai yra taikomojo pobūdžio, palyginamieji, dažnai atliekami didelės apimties vietoje ir juose nuolat dalyvauja daug tarptautinių partnerių. Paprastai jie yra geros kokybės.

Be to, remdamasis tyrimų ir vertinimų rezultatais, PPMI atlieka tolesnius mokslinius tyrimus, įskaitant mokslinių recenzuojamų publikacijų rengimą. Ši veikla finansuojama pagal rezultatus.

grindžiamu finansavimu, kurį nuo 2021 m. skiria Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija. PPMI tyrėjų dalyvavimas mokslo tinkluose, konferencijose ir kituose renginiuose finansuojamas iš įvairių šaltinių, įskaitant PPMI nuosavus išteklius.

Du akademiniai mokslinių tyrimų rezultatų pavyzdžiai, kuriuos pateikė VV, atspindi padarius, tačiau ne itin aukštos kokybės mokslinius tyrimus. Du konferencijų pranešimų pavyzdžiai signalizuoja apie nevienodą kokybę. Be to, mokslinių tyrimų produkcijos (kurią pateikė vienetas) apimtis yra labai ribota, ypač recenzuojamos akademinės produkcijos ir dalyvavimo mokslo renginiuose. Tačiau vizito vietoje metu buvo paminėta, kad mokslinė produkcija didėja.

PPMI pats nevykdo doktorantūros studijų ir nėra struktūriškai įsitraukęs į kitų institucijų siūlomas doktorantūros programas. Taip pat nedalyvauja dėstymo veikloje. Neminimi jokie apdovanojimai, gauti už MTEP. Pateikiama informacija tik apie vieną konkursinį projektą (SIRIUS), nors iš kitos informacijos ir apsilankymo vietoje matyti, kad PPMI sėkmingai dalyvavo įvairiuose (kituose) (ES) konkursuose ir konkursuose.

Tyrėjų profiliai (t. y. VV pateiktos nuorodos į ResearchGate puslapius) rodo tam tikrą įvairovę. Dviejų tyrėjų akademinis profilis yra labai geras, jie reguliariai publikuoja straipsnius aukštos kokybės akademinuose žurnaluose. Kitų mokslinė veikla gana ribota. Įdomu tai, kad dauguma tyrėjų save pristato kaip susijusius su Vilniaus universitetu, vienas - su Kembridžo, o vienas - su Vidurio Europos universitetu. Vizito vietoje metu buvo paaiškinta, kad PPMI yra įprasta, jog greta (viso) darbo PPMI yra užimamos pareigos universitetuose.

Apskritai PPMI MTEP kokybė yra patenkinama. PPMI dalyvauja tarptautiniuose mokslinių tyrimų projektuose ir gali užtikrinti užsakomuosius mokslinius tyrimus labai konkurencingoje aplinkoje. Tai rodo tarptautinį pripažinimą. Taikomųjų mokslinių tyrimų kokybė yra gera. Tačiau vertinant akademinį mokslinių tyrimų veiklą (recenzuojamų žurnalų publikacijos, dalyvavimas konferencijose), PPMI MTEP veiklos kokybė yra palyginti prasta.

VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis

Įvertis (balai)

2,5

Argumentuotas balo pagrindimas

Mokslinių tyrimų rezultatai, kurie įvardyti kaip turintys didžiausią poveikį, taip pat kitos ataskaitos, paminėtos kaip geriausių mokslinių tyrimų pavyzdžiai, ir vizito vietoje metu išryškėję pavyzdžiai rodo, kad PPMI taikomieji moksliniai tyrimai yra labai svarbūs politikos formavimui tiek nacionaliniu, tiek ES lygmeniu. PPMI mokslinių tyrimų rezultatai taip pat yra labai svarbūs visai visuomenei - tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygmeniu. Taikomieji moksliniai tyrimai apima įvairias temas, o tai rodo platų kompetencijos spektrą, kuris gali būti aktualus sprendžiant įvairias visuomenės problemas. Daugelis nagrinėjamų temų yra susijusios su socialine sritimi (švietimas ir jaunimas, kultūra ir sportas, užimtumas, sveikatos apsauga), todėl jos ypač tinka viešajam informavimui ir sąveikai su visuomene.

Atsižvelgiant į šių ataskaitų ir jose atliekamų tyrimų svarbą, į PPMI ryšius su tarptautinėmis organizacijomis ir ypač ES institucijomis, į jos bendradarbiavimą tarptautiniuose konsorciuose ir į tai, kokiose politikos srityse PPMI atlieka mokslinius tyrimus, keista, kad PPMI tyrėjai, turintys patirties, aktyviau nedalyvauja įvairiuose profesiniuose ar akademinuose tinkluose. Nėra tyrėjų, kurie atstovautų VV valstybės institucijų, valstybės ir savivaldybių institucijų, įmonių ir organizacijų bei ūkio subjektų įsteigtose darbo grupėse, komisijose ar komitetuose. Nieko nenurodyta apie konsultacijas, teikiamas valstybės ar ūkio subjektams, nors parama politikos įgyvendinimui yra viena iš pagrindinių PPMI veiklų.

Remiantis pateikta informacija, PPMI neorganizavo jokių mokslinių konferencijų, nors kai kurie renginiai buvo pristatyti vizito vietoje metu. Nedalyvaujama redakcinių kolegijų veikloje. Dokumentuose neminimas dalyvavimas tarptautinėse darbo akademinėse grupėse ar asociacijose. Nėra jokios mokslo populiarinimo veiklos. Nieko nenurodyta bendradarbiavimo susitarimų tarp VV ir ūkio subjektų skiltyje, nors iš pateiktos informacijos aišku, kad PPMI turi, pavyzdžiui, pagrindų susitarimus su Europos Komisija. Tokie bendrieji susitarimai galėjo būti išvardyti dokumentuose. Taip pat galėjo būti paminėtas NESET (Europos ekspertų, dirbančių švietimo ir mokymo socialinio aspekto srityje, tinklas), kuriam vadovauja PPMI.

Nors PPMI mokslinių tyrimų rezultatų poveikis gali būti didelis, PPMI gerai sekasi gauti užsakymų ir (arba) dalyvauti konkursuose ir turi labai gerus ryšius su ES institucijomis, atrodo, kad PPMI palyginti mažai bendrauja su savo aplinka, išskyrus savo tiesioginius klientus. Bendradarbiavimas su atitinkamomis akademinėmis bendruomenėmis yra labai ribotas, o visuomenė informuojama labai mažai.

VV MTEP veiklos veiklos perspektyvumas

Vertis (balai)

2,5

Argumentuotas balo pagrindimas

Ekspertų grupės nuomone, PPMI turi didelį veiklos perspektyvumą ne tik kaip taikomųjų užsakomųjų tyrimų institutas, bet ir daugiau akademinų tyrimų ir recenzuojamų publikacijų. Tačiau ekspertų grupė nėra įsitikinusi VV užmojais šia kryptimi, todėl šį kriterijų vertina patenkinamai ir gerai.

Apskritai, VV pardavė save per mažai, nes neužpildė didelės ataskaitos dalies. Vietoj to ji remiasi strategijos dokumentu, kuris nėra labai išsamus. Jame pateikiama informacija apie misiją, veiklą, vertybes, kurią taip pat galima rasti PPMI interneto svetainėje ir metinėje ataskaitoje. Nors strateginiame dokumente teigiama, kad jis buvo parengtas specialiai palyginamajam MTEP vertinimui atlikti, jame iš tikrųjų neaptariami strateginiai sprendimai, reikalingi PPMI MTEP kokybei gerinti, o tai yra praleista galimybė. PPMI tyrėjų grupė pasižymi gera lyčių pusiausvyra ir ją sudaro jauni tyrėjai (visi jaunesni nei 55 metų), o tai svarbu veiklos perspektyvumo požiūriu. Apskritai PPMI grupėje yra daug tarptautinių tyrėjų (apie 35 proc.). 10 iš 107 PPMI darbuotojų turi daktaro laipsnį. Tačiau apie žmogiškųjų išteklių vadybą pateikta labai nedaug informacijos, daugiausia dėmesio skiriama gana praktiniams įdarbinimo proceso klausimams. Joje nenagrinėjamas karjeros vystymas. Nepateikta jokios informacijos apie (jaunųjų) tyrėjų mokymą. Vizito vietoje metu paaiškėjo, kad mokymosi galimybės yra, sudaromi metiniai mokymo planai. Mokymai susiję su visos įmonės mokymais (skaitmeniniai įgūdžiai, duomenų analizė) ir nišiniais mokymais (pavyzdžiui, apie konkrečius metodus). Be to, rengiami vidiniai seminarai, kuriuose dalijamasi žiniomis.

MTEP infrastruktūra PPMI ataskaitoje nenagrinėjama. Techninė jos dalis (serveriai ir kompiuteriai, programinė įranga, analitinės ir valdymo priemonės ir t. t.) SWOT analizėje minima kaip stiprioji pusė kartu

su duomenų mokslo komandos buvimu. Šios stiprybės buvo patvirtintos per vizitą vietoje. Tačiau mokslinių tyrimų infrastruktūra - tai ne tik serveriai, programinė įranga ir įrankiai, bet ir akademinė aplinka: susidūrimas su (tarptautiniu) mokslinių tyrimų frontu, bendraamžių grupės, vyresniųjų vadovų mentorystė ir pan.

SSGG minima, kad viena iš stipriųjų pusių yra tai, kad moksliniai tyrimai sutelkti į kelias temines sritis (MTEP, viešąjį valdymą ir administravimą, švietimą ir mokymą), tačiau tame pačiame dokumente išvardijama daug mokslinių tyrimų krypčių (aukštasis mokslas; profesinis mokymas ir mokymas; viešasis administravimas; ekonominė politika; MTEP politika; užimtumas ir socialinė politika). Strategijos dokumente mokslinių tyrimų temų pasirinkimas ir platumo, o ne koncentruotumo klausimas nenagrinėjami, tačiau jie yra svarbūs veiklos perspektyvumui. Konkurencingoje taikomųjų mokslinių tyrimų srityje reikalingos plačios tyrėjų panaudojimo galimybės ir įvairiausiai įgūdžiai, o akademinė mokslinių tyrimų kompetencija dažnai susijusi su specializacija.

SWOT analizėje minima pagrindinė silpnybė - nepakankamas užsakytų mokslinių tyrimų panaudojimas tolesnėms (akademinėms) publikacijoms ar veiklai po projekto. Nebandoma aptarti galimų priemonių šiai pagrindinei problemai spręsti. Vizito vietoje metu buvo paminėtas į rezultatus orientuotas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos finansavimas, kuris yra pagrindinė šios veiklos priemonė (nuo 2021 m.). Be to, tačiau išimties tvarka PPMI savo lėšomis finansuoja literatūros apžvalgas. Tokios apžvalgos naudojamos kompetencijai atitinkamomis temomis didinti ir (arba) naudojamos įsigyjant. Apskritai, pasak vizito vietoje metu dalyvavusių tyrėjų, PPMI skatina savo tyrėjų dalyvavimą akademinėse tyrimų veiklose. Be to, jei darbuotojas pageidauja vykdyti doktorantūros tyrimus, jam sudaromos palankios sąlygos tai daryti.

Vizito vietoje metu taip pat paaiškėjo, kad kai kuriais atvejais, kai sudaromos paslaugų sutartys, autorių teisių klausimai gali užkirsti kelią tiesioginiam duomenų naudojimui akademinėms tolesnėms publikacijoms (t. y. Europos Komisija surinktus duomenis pirmiausia naudoja savo tarnybų darbinuose dokumentuose). Vykdamas mokslinių tyrimų veiklą pagal bendrąsias programas, tokias kaip "Europos horizontas", akademinės publikacijos dažnai yra projekto rezultatų dalis.

Vizito vietoje metu taip pat buvo paminėta, kad dažnu atveju, kai PPMI tyrėjas dirba universitete, PPMI tyrėjų publikacijos, kuriose tiesiogiai nenaudojami PPMI projektuose surinkti duomenys ir kurios yra fundamentalesnio pobūdžio, naudojamos kaip universiteto, o ne PPMI mokslinių tyrimų rezultatai.

Apibendrinant galima teigti, kad kai kuriuos klausimus, susijusius su galimu PPMI mokslinių tyrimų rezultatų tobulinimu, VV sprendė, ypač per vizitą vietoje. Tačiau, ekspertų grupės nuomone, atsižvelgiant į PPMI misiją ir jos strateginius bei finansinius sprendimus, PPMI gana mažai dėmesio skiria akademinėms moksliniams tyrimams, o tai riboja jos veiklos perspektyvumą šioje srityje.

Rekomendacijos, kaip tęsti ir (arba) tobulinti VV veiklą

Kitame palyginamajame ekspertiniame vertinime PPMI turėtų geriau vykdyti prašymus pateikti informaciją apie VV duomenis ir pateikti išsamesnę atitinkamos veiklos ir rezultatų (pavyzdžiui, renginių, bendradarbiavimo susitarimų ir dalyvavimo tinkluose) apžvalgą. Ji taip pat turėtų skirti daug daugiau dėmesio paskutinėms dokumento dalims, kuriose aptariami strateginiai ir vadybos sprendimai.

Ekspertų grupė rekomenduoja PPMI apsvarstyti toliau nurodytus veiksmus, kad pagerintų savo mokslinių tyrimų ir MTEP kokybę:

1. Nuspręsti dėl užmojų. Ar akademiniai moksliniai tyrimai yra antraeilė PPMI veikla, padedanti vykdyti pagrindinę veiklą, o gal jie yra vertingi patys savaime ir jiems reikia teikti pirmenybę? Jei siekiama sustiprinti

akademinių profilį, kokių organizacinių ir finansinių priemonių reikia? Ar pakanka rezultatais grindžiamo vyriausybės finansavimo, ar reikėtų skirti daugiau lėšų?

2. Mokykitės iš panašių organizacijų. Tiek akademiniam sektoriuje, tiek už jo ribų yra daug organizacijų, kurios veikia tomis pačiomis sąlygomis: finansiškai beveik visiškai priklausomos nuo užsakomųjų mokslinių tyrimų, tačiau turinčios aiškius akademinų mokslinių tyrimų rezultatų tikslus ar reikalavimus. Kaip jos tvarkosi su šiuo deriniu finansavimo požiūriu? Pavyzdžiui, kai kurios iš jų dalį pajamų, gautų iš užsakomųjų mokslinių tyrimų, sistemingai skiria tolesnei akademinėi veiklai. Kaip kiti sprendžia klientų duomenų kopijavimo teisių klausimą ir kaip dėl to PPMI gali vėluoti gauti duomenis? Ar tai tikrai didelė problema, turint omenyje, kad straipsnių recenzavimo procesai paprastai užtrunka?

3. Geriau išnaudoti esamus ryšius su universitetais tiek tarptautiniu (dalyvaujant atitinkamuose konsorciuose), tiek nacionaliniu lygmeniu (užimant papildomas PPMI tyrėjų pareigas universitetuose). PPMI ir labiau tradicinės mokslinių tyrimų institucijos labai gerai papildo viena kitą ta prasme, kad pastarosios dažnai trūksta tarptautinio konkurencingumo (ypač kai kalbama apie Europos bendrąsias programas), tačiau jos gali pasiūlyti akademinę aplinką, kurios trūksta PPMI (pavyzdžiui, doktorantūros studijas, reguliarius akademinis renginius). Nustatyti ir toliau plėtoti bendradarbiavimo galimybes (tarp PPMI ir universitetų, pavyzdžiui, Vilniaus universiteto), kurios būtų sisteminės ir remtųsi asmeniniais PPMI tyrėjų ryšiais, tačiau neapsiribotų vien jų asmenine priklausomybe. Nevykdyti fundamentalesnių akademinų tyrimų už PPMI ribų (kaip dabar daro dauguma PPMI tyrėjų, dirbdami papildomus darbus universitetuose), bet labiau įtraukti akademinę bendruomenę į pačią PPMI.

4. Sistemingai planuokite sąveiką su akademinė bendruomene. Nustatyti prioritetus ir planuoti dalyvavimą konferencijose, reguliariai organizuoti akademinis renginius ir geriau išnaudoti esamus tinklus (pvz., NESET).

5. Sistemingai planuoti tolesnę akademinų mokslinių tyrimų veiklą, susijusią su kiekvienu projektu, pasiūlymų teikimo ir įsigijimo etape.

2.3. EHU_S Vertinamasis vienetas

Institucijos pavadinimas	Europos humanitariniai mokslai
Oficialus institucijos pavadinimo trumpinys	EHU
Institucijos VV pavadinimas	Socialiniai mokslai
VV pavadinimo santrumpa	EHU_S
VV apimtis (MVDDA)	7,92
Mokslų sritis(-ys)	S 000 - Socialiniai mokslai

MTEP veiklos kokybė pagal VV mokslų kryptis (mokslų krypčių grupes)

Socialiniai mokslai

Mokslų kryptis	Apimtis (MVDDA)	Vertis (balai)
S 001 - Teisė	2,50	3

Pagrįstas įvertinimo pagrindimas

Teisės srities VV yra nuoseklus mokslinių tyrimų vienetas, besispecializuojantis konstitucinės teisės ir žmogaus teisių srityje, turintis aukšto lygio kompetenciją Baltarusijos ir jos konteksto srityje. Tai labai nedidelis vienetas, kurio mokslinių tyrimų pajėgumus sudaro aštuonių darbuotojų (1 profesoriaus, 6 docentų, 1 lektorius), kurių pagrindinė užduotis yra dėstymas, dalinis mokslinių tyrimų laikas. Visą darbo dieną dirbančių tyrėjų nėra. VV nevykdo savo doktorantūros programų, tačiau ateityje planuojama vykdyti teisės krypties doktorantūros programą.

Remiantis vieneto pateiktais dokumentais ir vizito vietoje metu gauta informacija, sunku pritraukti ir motyvuoti aktyvius jaunos tyrėjų dėl mažėjančio mokslinės karjeros prestižo, kuris taip pat susijęs su darbo užmokesčiu ir specifinėmis išsivijęs universiteto modelio problemomis.

Vis dėlto, atsižvelgiant į vieneto dydį, jis dirba gana produktyviai, o jo publikacijų skaičius tarptautiniu mastu pripažintuose mokslų žurnaluose yra padorus. Dalyvavimas konferencijose užsienyje yra pakankamas ir rodo pripažinimą tarptautiniu lygmeniu. Nepaisant to, knygų ir tarptautinių straipsnių publikacijos yra ribotos.

EHU pritraukia tam tikrą Europos finansavimą, kaip rodo Žano Monė (Jean Monnet) transnacionalinio konstitucionalizmo katedros ir Atviros visuomenės fondo finansavimas. Tačiau vizito metu buvo patvirtinta, kad vieneto dalyvavimas teikiant paraišką tarptautiniams mokslinių tyrimų projektams ir dabartinis dalyvavimas Europos projektuose ir tarptautiniuose tinkluose kaip partneriui yra ribotas.

VV turi gerą katedrų, orientuotų į dėstymą, ir mokslinių tyrimų centrų, orientuotų į specifinių temų tyrimus, struktūrą. Svarbu paminėti atitinkamą Konstitucionalizmo ir žmogaus teisių centre vykdomą veiklą, pavyzdžiui, veiklos ir mokslinių tyrimų iniciatyvų rėmimą ir plėtojimą, baltarusių ir ukrainiečių mokslininkų kvietimą po karo Ukrainoje ir po 2020 m. įvykių Baltarusijoje. Vizito metu taip pat buvo pabrėžta, kad vienetas planuoja skatinti mokslinių tyrimų grupes, kaip nurodoma dokumentuose, labiau ad hoc ir tarpdisciplininio pobūdžio, siekiant skatinti mokslinius tyrimus universitete.

Apibendrinant galima daryti išvadą, kad VV Teisės srities vienetas yra nedidelis, bet gana geras mokslinių tyrimų vienetas, kuris tampa akademinės ir mokslinių tyrimų veiklos, susijusios su Baltarusija ir Ukraina, centru.

Mokslinių tyrimų srities krypčių grupė	Apimtis (MVDDA))	Vertis (balai)
S 008 - Komunikacija ir informacija	5,42	3
S 005 - Sociologija		
S 002 - Politikos mokslai		

Pagrįstas balo pagrindimas

VV, vykdančys Sociologijos, komunikacijos ir informacijos bei Politikos mokslų mokslo kryptyse, nevykdo savo doktorantūros programų ir neplanuoja tokių programų vykdyti ateityje. Todėl vertinamuoju laikotarpiu disertacijos nebuvo ginamos. Vienetas yra doktorantūros programos partneris su dviem kitais universitetais, tačiau atrodo, kad tai labiau susiję su bendrai dėstomais kursais doktorantams, o ne su mokslinių tyrimų vykdymu kartu su mokslininkais ir doktorantais iš universitetų partnerių. Mokslinių tyrimų pajėgumai yra nedideli - tik vienas tyrėjas, o didžiąją dalį mokslinių tyrimų pajėgumų sudaro dėstytojai (daugiausia vyresnieji darbuotojai) ir nėra doktorantų.

Dalyvavimas konferencijose užsienyje yra pakankamas ir rodo pripažinimą tarptautiniu lygmeniu. Šio vieneto mokslininkai dirba kartu ir publikuoja pripažintuose tarptautiniuose žurnaluose, pavyzdžiui, "Sustainability" arba "Emotions and Society". Trys straipsniai, įtraukti į Scopus sąrašą, atrodo labai padorus rezultatas, atsižvelgiant į vieneto dydį. Šis nedidelis vienetas taip pat sugeba pritraukti lėšų iš nacionalinių ir išorės šaltinių, pavyzdžiui, Atviros visuomenės universitetų tinklo arba "Erasmus+" programos. Tačiau nėra jokių apdovanojimų ar pripažinimo nacionaliniu ar tarptautiniu lygmeniu.

Skyriuje yra keturi centrai: Lyčių studijų centras, Intersubjektyvumo ir tarpasmeninės komunikacijos tyrimų centras, Kritinės urbanistikos laboratorija, Vizualinės kultūros ir šiuolaikinio meno tyrimų laboratorija. Šie centrai suteikia fakultetui identitetą ir kryptį. Šiuo metu jie nebūtinai vykdo mokslinių tyrimų projektus, o daugiausia aktyvistinę ir populiarinimo veiklą.

Iš viso trijose srityse (sociologijos, komunikacijos ir informacijos, politikos mokslų) subalansuotai tyrimus atlieka 20 asmenų. Darbuotojai turi puikių kalbinių gebėjimų, kurie galėtų būti didelis privalumas atliekant mokslinius tyrimus. Veikla sutelkta aplink leidinį "Topos", kuris leidžiamas lietuvių, baltarusių, rusų ir anglų kalbomis. Darbuotojai svarsto galimybę studijuoti pagal teorinį dekolonizacijos modelį, tačiau jiems trūksta konvergencijos į tyrimų grupes. Kiekviena mokslo kryptis turi labai skirtingus užsiėmimus, ir net vienoje mokslo kryptyje yra daug įvairovės. Atskiri tyrėjai pasižymi puikiu tarptautiniu profiliu, tačiau jų darbotvarkė gana išsklaidyta - nuo branduolinės miestų aplinkos, meno, kino, lyčių iki tvarumo ir skaitmeninio švietimo. Nors nėra vieningos tyrimų darbotvarkės, Baltarusija, kaip tyrimo objektas, yra trijų sričių konvergencijos elementas. Komunikacijos ir informacijos sritis pagal mokslinių tyrimų rezultatus atsilieka nuo kitų vieneto sričių. Vis dėlto šiuo metu teikiamos dotacijos, skirtos dezinformacijai per skaitmeninį švietimą, gali padėti pasiekti geresnę mokslinių tyrimų pusiausvyrą. Vienetas sėkmingai vykdo bakalauro studijų programą anglų kalba apie žiniasklaidą, tačiau joje nevykdomi jokie su žiniasklaida susiję moksliniai tyrimai ir net nevyksta struktūrizuotas ir nuolatinis žiniasklaidos srautas. Jie turi technologijas, tačiau šiuo metu infrastruktūra naudojama daugiau kaip žaidimų aikštelė studentams ir jų žiniasklaidos bei meno projektams. Bibliotekoje esančios knygos apie žiniasklaidą daugiausia rusų kalba ir gana senos. Komunikacijos ir medijų programoje dėsto Filosofijos profesoriai.

VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis

Įvertis (balai)

3

Argumentuotas balo pagrindimas

Pateiktas didžiausių poveikį turinčių rezultatų sąrašas yra aktualus temoms, susijusioms su Baltarusija ir vis dažniau su Ukraina. Iš tiesų Konstitucionalizmo ir žmogaus teisių centras yra svarbus mokslinių tyrimų centras, palaikantis mokslinių tyrimų iniciatyvas ir skatinantis didelį poveikį turinčias iniciatyvas. Be to, mokslininkai teikia ekspertines žinias įvairioms nacionalinėms ir tarptautinėms institucijoms (konsultacijos teikiamos valstybinėms organizacijoms, verslui, nevyriausybinėms organizacijoms) lyčių lygybės, moterų padėties Baltarusijoje ir Ukrainoje ir kitais klausimais. Be to, remiantis dokumentais, yra naudingas indėlis, susijęs su politinėmis žiniomis, kuriomis galima remtis priimant pagrįstus sprendimus dėl regioninių santykių ir strategijos. Vizito metu buvo patvirtinta, kad tai svarbus ekonominis ir socialinis poveikis, ypač Baltarusijos ir Ukrainos klausimais, ir didelis dėmesys bendradarbiavimui regione. Tačiau vieneto tyrėjų dalyvavimas mokslinių žurnalų redakcinėse kolegijose yra silpnas (apsiribota keliais žurnalais Lietuvoje ir užsienyje).

Vis dėlto svarbu pažymėti ir tai, kad vienetas yra saugus uostas mokslininkams ir studentams iš Baltarusijos ir Ukrainos, jame dėstoma lietuvių, rusų ir anglų kalbomis, gerą poveikį turi rusų kalbos studentams. Tačiau konferencijų organizavimas Universiteto miestelyje, atsižvelgiant į vieneto dydį, yra pakankamas nacionaliniu lygmeniu. Didelė dalis šių konferencijų ir kitų renginių organizuojama bendradarbiaujant su nacionaliniais ir tarptautiniais partneriais.

Kaip nurodyta dokumentuose, siekdamas skatinti mokslinių tyrimų veiklą EHU, vienetas planuoja skatinti mokslinių tyrimų grupes, kurios būtų labiau ad hoc ir tarpdisciplininio pobūdžio. Šios grupės gali pasitarnauti organizuojant daugiau konferencijų, rengiant didelius ir daugiadisciplinius mokslinių tyrimų projektus ir vykdant kitą ekonominį ir socialinį poveikį turinčią veiklą. Vizito metu pastebėta, kad mokslininkai labai teigiamai vertina šių naujų mokslinių tyrimų grupių plėtrą. Mokslinių tyrimų grupės skatins aktyvų studentų dalyvavimą mokslinių tyrimų veikloje, įskaitant keletą temų, tokių kaip priverstinis vaikų deportavimas, aplinkosaugos teisės ir kultūros paveldas Ukrainoje. Svarbu, kad dėstytojai stengtųsi įtraukti studentus į mokslinius tyrimus ir padėtų jiems organizuoti empirinius tyrimus.

Vis dėlto dalyvavimas tarptautinėse darbo grupėse ir bendradarbiavimo susitarimuose yra ribotas (doktorantūros programos, Marie Curie ir Erasmus susitarimai, konsorciumai mokslinių tyrimų projektams pristatyti ir t. t.), ypač bendradarbiaujama organizuojant konferencijas ir renginius užsienyje (dalyvavimas su kitais subjektais plėtojant veiklą už universiteto ribų). Vieneto tyrėjai aktyviai dalyvauja konferencijose užsienyje, tačiau nėra duomenų, susijusių su Vieneto dalyvavimu bendrai organizuojant konferencijas ir renginius užsienyje, ypač bendradarbiaujant su užsienio universitetais ar institucijomis.

Apskritai, Vienetas yra svarbus Baltarusijos ir su ja susijusių temų centras, ir ekspertų grupė mano, kad jo socialinis ir ekonominis poveikis tiek kaimyninėms Baltarusijai ir Ukrainai, tiek Lietuvai yra gana geras. Tačiau dabartiniai dalyvavimo tarptautinėse darbo grupėse ir komitetuose apribojimai ir ribotas dabartinis bendradarbiavimas su kitais universitetais ir subjektais organizuojant konferencijas ir renginius užsienyje nesudaro pagrindo skirti aukštesnį balą.

VV MTEP veiklos perspektyvumas

Įvertis (balai)

3

Argumentuotas balo pagrindimas

Yra didelis veiklos perspektyvumas, ypač kalbant apie specialų studijų objektą - Baltarusiją ir potencialiai Ukrainą bei santykius su kitomis kaimyninėmis valstybėmis. Žmogiškųjų išteklių vadyboje nėra stiprios aktyvios politikos, siekiant pritraukti ir išlaikyti tyrėjus. Be to, remiantis dokumentais ir vizito metu surinktais duomenimis, vienetas neturi konkrečios politikos, skirtos geriausių tyrėjų įdarbinimui ir išlaikymui (atlyginimų premijos, nėra galimybės suteikti akademinė atostogų) ir darbuotojų dalyvavimo tarptautiniuose mokslinių tyrimų projektuose ir paraiškų dotacijoms gauti skatinimui.

Iš tiesų, atsižvelgiant į vykdomą Filosofijos krypties doktorantūros programą ir mokslinių seminarų bei mokslinių tyrimų veiklą, jaunųjų tyrėjų mokymo, formavimo ir mokslinių tyrimų galimybės yra ribotos. Planuojama būsima doktorantūros programa Teisėje galėtų padidinti jaunųjų mokslininkų pritraukimo galimybes, nes šiuo metu vienetas neturi pakankamai konkrečių strategijų, kaip pritraukti talentingus mokslininkus, ypač jaunos tyrėjus, ir doktorantus, įskaitant tyrėjus, rengiančius doktorantūrą užsienyje.

Apskritai mokslinių tyrimų strategija, atsižvelgiant į naujų mokslinių tyrimų grupių kryptį, yra gera. Vienetas planuoja skatinti mokslinių tyrimų grupes, kaip nurodyta dokumentuose, labiau orientuotas į ad hoc ir tarpdisciplininius tyrimus, siekiant skatinti mokslinius tyrimus universitete. Šios mokslinių tyrimų grupės bus nauji mokslinių tyrimų vienetai, kurių veiklos kryptis skirsis nuo katedrų (kuriuose daugiausia dėmesio skiriama dėstymui) ir mokslinių tyrimų centrų (kuriuose daugiausia dėmesio skiriama konkrečioms mokslinių tyrimų temoms). Pokalbyje su vieneto tyrėjais paaiškėjo, kad dėl šių mokslinių tyrimų grupių plėtros vyrauja tam tikras optimizmas. Ekspertų grupė pripažįsta, kad vieneto idėją kurti mokslinių tyrimų grupes būtų galima labai gerai derinti su centrų struktūra (centrai suteikia ilgesnio laikotarpio identitetą; o mokslinių tyrimų grupės yra labiau ad hoc ir tarpdisciplininės), o mokslinių tyrimų grupės gali būti naudojamos tam tikroms mokslinių tyrimų temoms (pvz., konstitucionalizmas / žmogaus teisės / Teisė) prioritetizuoti.

Vienetas turi potencialo pritraukti Rytų Europos šalių mokslininkus, kurių akademinė ateitis susijusi su Baltarusijos ir Ukrainos temomis. Vertinant dabartinius vieneto veiklos rezultatus (rezultatai, esami susitarimai su kitais universitetais ir subjektais Lietuvoje ir užsienyje), žmogiškuosius išteklius (vienetas nedidelis, jame dirba nedaug dėstytojų, ypač ribotas etatinių darbuotojų skaičius) ir infrastruktūrą, galima teigti, kad vienetas turi potencialo išlaikyti gerus įvertinimus ir ateinančiais metais.

Remiantis dokumentais ir vizito metu surinktais pastebėjimais bei informacija, panašu, kad VV suvokia savo silpnąsias vietas ir galimybes, tačiau bus ypač svarbu skatinti geriausių tyrėjų išlaikymą ir įdarbinimą bei internacionalizaciją.

Rekomendacijos, kaip tęsti ir (arba) tobulinti VV veiklą

Per pastaruosius penkerius metus VV pagerino savo mokslinių tyrimų pasiekimus ir šiuo metu jos veiklos rezultatai yra geri. Tačiau dėl savo ypatingo pobūdžio - kaip Baltarusijos ir Ukrainos problemų centras - ji turi didelį potencialą, kurį turėtų išnaudoti, siekdama padidinti mokslinę produkciją ir dalyvavimą (bent jau kaip partnerė) mokslinių tyrimų paraiškose ir tarptautiniuose projektuose. Ekspertų grupė rekomenduoja skatinti specialią politiką, kuria būtų skatinamas ir skatinamas mokslininkų dalyvavimas tarptautinių mokslinių tyrimų dotacijų ir projektų paraiškose. Vienetas taip pat turėtų skatinti bendradarbiavimą su kitais universitetais ir

subjektais organizuojant konferencijas ir renginius užsienyje, kad būtų skatinamas ekonominis ir socialinis poveikis.

Bendroje doktorantūros programoje su dviem kitais universitetais dalyvauja Baltarusijos doktorantai, kurie nėra finansuojami. Ekspertų grupė rekomenduoja ieškoti būdų, kad būtų finansuojami ir baltarusių studentai (ieškant valstybinių ir privačių lėšų studentams remti). Nėra aiškios doktorantūros programų tvarumo perspektyvos, jei nėra teisėto būdo nediskriminaciniu būdu finansuoti doktorantus.

Ekspertų grupė rekomenduoja vienetui stiprinti partnerystę su Lietuvos ir kitais universitetais. Vienetas gali labai aktyviai dalyvauti mokslinių tyrimų konsorciuose, nes EHU užima išskirtinę poziciją ir būtų labai vertinamas partneris. EHU dabar bendradarbiauja su Vytauto Didžiojo universitetu ir galėtų išplėsti šį bendradarbiavimą su komunikacijos programomis, kad būtų galima semtis įkvėpimo dėl žiniasklaidos ir technologijų naudojimo kanaluose turinio tyrimams jų aktyvizmo temomis.

VV reikia daugiau etatinių darbuotojų, kad būtų galima skatinti mokslinius tyrimus ir dėstymą bei suteikti daugiau stabilumo dėstymo programoms, ypač doktorantūros programoms. Ekspertų grupė rekomenduoja parengti strategijas, skatinančias mokslininkų, ypač vizituojančių mokslininkų, jaunųjų mokslininkų, doktorantų, įskaitant užsienyje doktorantūrą rengiančius mokslininkus, išlaikymą ir pritraukimą. Pavyzdžiui, VV galėtų išnagrinėti galimybę suteikti darbuotojams kūrybines atostogas kaip apdovanojimą, gerai įvertinus mokslinių tyrimų rezultatus.

Apibendrinant galima teigti, kad vienetą dirba labai gerai! Vis dėlto, atsižvelgiant į galimą jo, kaip Baltarusijos ir Ukrainos klausimų centro, padėtį, jis dar galėtų daug ką patobulinti, kad padidintų MTEP veiklos kokybę, poveikį ir veiklos perspektyvumą.

2.4. VU_02S vertinamasis vienetas

Institucijos pavadinimas	Vilniaus universitetas
Oficialus institucijos pavadinimo trumpinys	VU
Institucijos VV pavadinimas	Politikos mokslai
VV pavadinimo santrumpa	VU_02S
VV apimtis (MVDDA)	16,37
Mokslo sritis(-ys)	S 000 - Socialiniai mokslai

MTEP veiklos kokybė pagal VV mokslo kryptis (mokslo krypčių grupes)

Socialiniai mokslai

Mokslo kryptis	Apimtis (MVDDA)	Įvertis (balai)
S 002 - Politikos mokslai	16,37	4,5

Pagrįstas balo pagrindimas

Vilniaus universiteto Politikos mokslų skyrius (Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas) yra didžiausias politikos mokslų vienetas Lietuvoje. Vienete dirba 32 tyrėjai, 45 dėstytojai (su ribotu mokslinio darbo laiku) ir 37 kiti darbuotojai; 49 iš jų turi mokslo laipsnius. Vizito vietoje metu Vadyba savo vienetą apibūdino kaip vieną mažiausių Vilniaus universitete, tačiau net ir tarptautiniu mastu - palyginti su kitų mažų Šiaurės Europos valstybių, tokių kaip Estija, Suomija, Norvegija ar Švedija, politikos mokslų padaliniais - tai yra gana didelis vienetas. Vadinas, jų žmogiškieji ištekliai yra pakankami, kad būtų galima pateikti nemažai mokslinių tyrimų rezultatų ir sukurti kritinę masę, kuri taip pat turėtų padidinti galimybes atlikti aukšto lygio mokslinius tyrimus. Vizito vietoje metu ekspertų grupė taip pat sužinojo, kad daugelis dėstytojų ir tyrėjų, prieš grįždami į Lietuvą, įgijo didelę tarptautinę patirtį.

Be to, vienetė studijuoja nemažai doktorantų (2022 m. - 17 nuolatinių doktorantų), o kiekvienais metais daktaro disertaciją apgynė 1-4 studentai. Nors ataskaitoje teigiama, kad doktorantai skatinami rašyti disertacijas anglų kalba ir kad maždaug pusė jų tai padarys, dauguma ataskaitoje išvardytų disertacijų buvo parašytos lietuvių kalba (8 iš 10). Disertacijų temos įvairios - nuo užsienio politikos iki atminties studijų ir su politine mintimi susijusių klausimų.

Vertinant pagal publikacijas, vieneto tyrimų kokybė yra puiki. Atrodo, kad jis pasiekė šią dalį strateginiame plane nustatyto tikslo - mokslinių tyrimų tarptautiškumo. Politologai paskelbė publikacijų aukštai vertinamuose tarptautiniuose recenzuojamuose žurnaluose (1-asis kvartilis pagal Scopus), tokiuose kaip Nations and Nationalism, Europe-Asia Studies, Political Research Quarterly, European Societies, Journal of Common Market Studies, arba knygų / skyrių tarptautinių leidyklų, tokių kaip Routledge ir Oxford University Press, redaguojamose knygose. Jų publikacijų temos varijuoja nuo užsienio politikos ar su saugumu susijusių klausimų iki politinės ekonomijos ir ES politikos, pavyzdžiui, Europos Centrinio Banko ir Europos Teisingumo Teismo vaidmuo valstybės skolų krizės metu. Tačiau vizito vietoje metu ekspertų grupė sužinojo, kad

mokslininkai taip pat atlieka mokslinius tyrimus pagrindinėmis politikos mokslų ir viešojo administravimo temomis (susijusiomis su jų dėstymu), ne tik susijusiomis su tarptautiniais santykiais.

Šio vieneto tyrėjai dalyvauja svarbiausiose tarptautinėse konferencijose, pavyzdžiui, ECPR, Pan-Europos IR konferencijoje, kasmetiniame Tautybių studijų asociacijos pasauliniame suvažiavime, Tarptautinės viešosios politikos asociacijos konferencijoje, kasmetinėje Vidurio Vakarų politikos mokslų asociacijos konferencijoje, ISA West metinėje konferencijoje. Vizito vietoje diskusijose dalyvavę tyrėjai taip pat dalyvavo EUSA, ECSA-Kanada, TEPSA, BISA, Islandijos mažų valstybių studijų centro renginiuose.

"Vieneto" mokslininkai yra gavę įspūdingą skaičių įvairių apdovanojimų, pavyzdžiui, Europos Karolio Didžiojo premijos stipendiją, Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės stipendiją, 2017 m. Jaunųjų mokslininkų ir doktorantų mokslinių tyrimų konkurso nugalėtojo premiją, Lietuvos politologų asociacijos apdovanojimą už geriausią politologinę publikaciją.

Nors vienetas pasižymi puikia mokslinių tyrimų kokybe, tačiau yra galimybių tobulėti išorinio projektų finansavimo srityje. Jis galėtų būti didesnis atsižvelgiant į tyrėjų ir dėstytojų skaičių. Didžiausias finansavimas gaunamas iš bendrosios programos "Horizontas Europa" (beveik pusė milijono) - tai projektas, skirtas visuomenės istorijai ir koordinuojamas Vilniaus universiteto. Vienetas taip pat dalyvauja programos "Horizontas 2020" finansuojamame projekte. Be to, jam pavyko gauti nacionalinį mokslinių tyrimų finansavimą, pavyzdžiui, iš Lietuvos mokslo tarybos ir Lituanistikos programos. Vienetas taip pat yra gavęs mažesnių dotacijų, pavyzdžiui, iš NATO programos "Mokslas taikai ir saugumui".

VV vykdomos MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis

Įvertis (balai)

4,5

Argumentuotas balo pagrindimas

Ekspertų grupės nuomone, vieneto moksliniai tyrimai yra svarbūs tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygmeniu. Jis aktyviai bendradarbiauja su politikos formuotojais ir kitais išorės suinteresuotaisiais subjektais. Vieneto projektai ir tyrimų rezultatai turi didelį potencialą teigiamai prisidėti prie visuomenės gerovės. Iš ataskaitos ekspertų grupė sužinojo apie pastangas siekti poveikio. Pavyzdžiui, kalbant apie COVID-19 pandemijos tyrimus, pagrindiniams sprendimų priėmėjams buvo pristatyta atviros prieigos knyga, vienetas pakvietė pagrindinius sprendimų priėmėjus, pavyzdžiui, ministrus, aptarti savo tyrimų rezultatus, šis renginys taip pat buvo transliuojamas Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos interneto svetainėje. Be to, vieneto tyrėjai bendradarbiavo su žiniasklaida skelbdami nuomonių straipsnius. Tai yra puikus visuomenės informavimo pavyzdys. Tarp neabejotinai poveikį turinčios veiklos reikėtų paminėti ir rinkėjų konsultavimo priemonę Manobalsas, taip pat Jean Monnet centro organizuotas piliečių diskusijas apie Europos ateities idėjas. Taip pat galimas poveikis ES lygmeniu, kartu su knygų serija "Vaizdai iš sostinių", kurios skaitytojai yra ES politikos formuotojai.

Vieneto tyrėjai ir dėstytojai taip pat dalyvauja keliuose nacionalinio ir tarptautinio lygmens darbo grupėse. Darbuotojai veikia kaip Valstybės pažangos tarybos; Lietuvos Vyriausybės; Radijo ir televizijos komisijos, atskaitingos Seimui, Vidurio Europos politikos mokslų asociacijos vykdomojo komiteto nariai ir Europos mokslinių tyrimų tarybos ekspertai. Be to, vieneto darbuotojai teikia konsultacijas nacionaliniu lygmeniu, pvz.

Be to, vienetas organizavo nemažai tarptautinių konferencijų, pvz. Vieneto specialistai reikalingi redakcinėse kolegijose ir tarptautinėse patariamose tarybose arba kaip redaktoriai įvairiuose tarptautiniuose žurnaluose, pavyzdžiui, "Journal of Baltic Security", "Journal of Baltic Studies", "Journal of International

Relations and Development". Mokslininkai taip pat populiarina savo tyrimus komentuodami politinius įvykius žiniasklaidoje ir socialiniuose tinkluose, organizuodami viešas diskusijas ir paskaitas, skelbdami podkastus ir pan. Pavyzdžiui, vieneto tyrėjai įsitraukia į moksleivių ir plačiosios visuomenės pilietinį ugdymą, transliuoja paskaitas per savo "YouTube" kanalą.

Ekspertų grupė taip pat teigiamai vertina tai, kad, kaip teigiama ataskaitoje, visuomeninė veikla nėra sutelkta ant kelių fakulteto narių pečių, bet keli iš jų skleidžia savo mokslinių tyrimų rezultatus skaitydami viešas paskaitas, bendraudami su žiniasklaida, teikdami konsultacijas ir dirbdami įvairiose darbo grupėse.

VV MTEP veiklos perspektyvumas

Vertis (balai)

4,5

Argumentuotas balo pagrindimas

Kalbant apie žmogiškuosius išteklius, vienete dirba jaunesniojo ir vidutinio amžiaus mokslininkai. Vienetas sudaro gana jauna tyrėjų grupę (67 iš 97 jaunesni nei 45 metų), šiek tiek nesubalansuota pagal lytį (56 vyrai/41 moteris). Ekspertų grupės nuomone, šis vienetas turi didelį potencialą. Būtų galima patobulinti vidinį judumą, t. y. pritraukti nuolatinį skaičių vizituojančių mokslininkų iš užsienio, kurie pajavirintų mokslininkų bendruomenę. Vienetas pripažino, kad tarptautinis įdarbinimas yra iššūkis, tačiau vizito metu buvo paminėta, kad padėtis pamažu gerėja. Kalbų požiūriu kliūčių nėra (darbuotojai gali dėstyti ir atlikti mokslinius tyrimus anglų kalba). Jų pačių vertinimu, menko įdarbinimo priežastis - tarptautinio prestižo ir (arba) reputacijos trūkumas.

Kalbant apie infrastruktūrą, vienetas turi tinkamas fizines patalpas (net jei jas reikėtų šiek tiek modernizuoti) ir labai gerą biblioteką su atitinkamomis duomenų bazėmis. Vienetas taip pat yra ECPR, TEPSA, NISPAcee, CEPESA ir OESC tinklo narys.

Vienetas turi puikų strateginį planą, kuriame numatyti keturi pagrindiniai tikslai: švietimo ir mokslinių tyrimų internacionalizavimas, darbo krūvio pusiausvyros gerinimas ir bendruomenės įgalinimas. Remiantis strateginiu planu, jų užmojų lygis yra aukštas, nes tikimasi, kad bus pasiekta mokslinių tyrimų rezultatų (rodikliai, susiję su publikacijų su citavimo indeksu skaičiumi, aukšto lygio publikacijomis tarptautiniuose žurnaluose, tarptautinėmis MTEP paraiškėmis, dalyvavimu tarptautiniuose MTEP projektuose). Šie tikslai ir būdai jiems pasiekti taip pat buvo aptarti su Vadyba ir mokslininkais per mūsų vizitą vietoje.

Siekdamas strateginio internacionalizacijos tikslo, vienetas įvedė finansines paskatas už aukšto lygio publikacijas. Vizito vietoje metu tyrėjai įtikino ekspertų grupę, kad suteiktos paskatos buvo naudojamos ir veikė gerai. Taip pat reikėtų paminėti, kad paramos moksliniams tyrimams tarnybos, pavyzdžiui, mokslinių tyrimų biuras, be kurio pagalbos, tyrėjų teigimu, nebūtų buvę įmanoma gauti bendrosios programos "Horizontas" lėšų, veikia gerai. Tyrėjai taip pat gauna nemokamą korektūrą (ja gali naudotis ir doktorantai). Kalbant apie darbo krūvio pusiausvyrą, ekspertų grupė sužinojo, kad pusiausvyra pasikeitė į gerąją pusę. Skyriaus tyrėjai kasmet dalyvauja vertinimo pokalbiuose su savo vadovais, ir tai yra jų užduočių institucinio pripažinimo priemonė. Jie gali aptarti, kokius pageidavimus teikia socialinei veiklai, dėstymui ir moksliniams tyrimams. Pavyzdžiui, jei jie turi projektą, jų dėstymo krūvis gali būti sumažintas. Skyriuje taip pat veikia akademiųjų atostogų sistema.

Ekspertų grupei padarė įspūdį būsimųjų tyrėjų rengimo plano kokybė (doktorantūros studijos, podoktorantūros studijos, pradedančiųjų tyrėjų rengimas). Taip pat reikėtų paminėti, kad kviečiant bakalauro ir magistrantūros studentus dalyvauti mokslinių tyrimų procese, svarbu ateityje įdarbinti doktorantus. Vizito

vietoje metu ekspertų grupė taip pat sužinojo, kad doktorantai buvo patenkinti atnaujintais kursais ir priežiūros bei paramos paslaugomis. Jie taip pat turi galimybę tobulinti dėstymo įgūdžius, net jei tai nėra privaloma. Doktorantai taip pat galėjo įgyti tarptautinės patirties, pavyzdžiui, pristatydami savo mokslinius tyrimus tarptautinėse konferencijose užsienyje. Vienete yra palyginti nedaug valstybės finansuojamų doktorantūros vietų (2-3 per metus). Atsižvelgiant į jų rezultatus ir tokių pozicijų paklausą, būtų gerai, kad per metus būtų viena ar dviem pozicijomis daugiau.

Viena iš strateginio plano priemonių yra susijusi su pagrindinių mokslinių tyrimų temų nustatymu. Dokumentuose išvardytos šešios plačios mokslinių tyrimų temos: Politinis elgesys ir institucijos: Lietuvos ir palyginamieji aspektai; (posovietinė) atmintis ir visuomenė; viešosios politikos ir valdymo analizė; teritorinės studijos, daugiausia dėmesio skiriant Rusijai, Rytų Europai ir europeizacijai; Lietuvos / mažųjų valstybių užsienio ir saugumo politika; politinė filosofija ir Lietuvos politinė mintis. Be to, pripažintos šešios naujos temos: Klimato kaitos politika; Žaliosios technologijos; Naujosios technologijos ir jų santykis su politika; Migracija; Inovacijos, skaitmeninimas ir didieji duomenys; (Po)pandeminiai pokyčiai politikoje. Vienetas jau nustatė problemas, susijusias su "nepakankamu mokslinių sričių susiejimu", o pridėjus daugiau temų, ši problema nebūtų išspręsta. Vienintelis sprendimas būtų priimti sprendimą, kurioms temoms ateityje bus teikiamas prioritetas.

Be mokslinių tyrimų temų, vienete veikia šios mokslinių tyrimų grupės: Politinė ekonomija; Baltarusija; Technologijų politika, Afterness; Feministinė politika ir kritinė teorija; Azijos, Afrikos ir Lotynų Amerikos studijos. Atrodo, kad tyrėjai buvo patenkinti šiomis grupėmis ir priklausė daugiau nei vienai grupei. Mokslinių tyrimų grupės leidžia suburti jaunus darbuotojus vienai temai. Tačiau ekspertų grupei nebuvo visiškai aišku, kaip tyrimų temos ir tyrimų grupės yra susijusios tarpusavyje.

Skyrius parengė labai išsamią ir įtikinamą savęs vertinimo ataskaitą. Kaip neigiama tendencija buvo paminėtas mažėjantis studentų, įskaitant doktorantūros studijas baigusius mokslininkus, skaičius, taip pat finansavimo trūkumas ir spaudimas gauti daugiau išorės lėšų, dėl kurio gali atsirasti "nuovargis".

Rekomendacijos, kaip tęsti ir (arba) tobulinti VV veiklą

Ekspertų grupės nuomone, bet kuriam vienetai gali prireikti kelerių metų, kad jis sukurtų ir sustiprintų savo išorinį įvaizdį. Vienetas jau dabar žengia labai geru keliu tapti dar labiau pripažintu politikos mokslų ir tarptautinių santykių srities veikėju dėl didėjančio publikacijų skaičiaus aukščiausio lygio leidiniuose ir aktyvaus bendradarbiavimo su užsienio partneriais mokslinių tyrimų ir švietimo srityje. Ekspertų grupė mano, kad labai tikėtina, jog priemonės, kurių buvo imtasi vertinimo laikotarpiu siekiant internacionalizuoti mokslinius tyrimus, duos rezultatų ir per kitą palyginamąjį vertinimą.

Tačiau ekspertų grupė siūlytų vienetai apsvarstyti toliau pateiktas rekomendacijas, kaip toliau gerinti mokslinių tyrimų kokybę:

- Aptarti mokslinių tyrimų temas tarp mokslininkų bendruomenės ir nuspręsti dėl aiškesnio ir aiškesnio mokslinių tyrimų profilio - kokios temos yra įdomiausios, kokiose temose vienetas būtų konkurencingiausias ir kaip vienetas galėtų išsiskirti iš artimiausių "konkurentų" nacionaliniu ir tarptautiniu mastu.
- Vieneto ataskaitoje teigiama, kad vertingiausia mokslinių tyrimų produkcija gaunama saugumo studijų ir teritorinių studijų srityse. Prašome aptarti, kaip politinės elgsenos ir institucijų bei viešosios politikos ir valdymo analizės tyrimus pakelti į tą patį lygį (pvz., publikacijų forumų kokybė), jei jos yra reikšmingos vieneto mokslinių tyrimų profiliui.

- Siekdami dar labiau internacionalizuoti tyrėjų bendruomenę, apvarstykite galimybę sukurti vizituojančių mokslininkų programą (su stipendijomis) tiek jaunesniems, tiek vyresniems mokslininkams. Tai gali paskatinti daugiau paraiškų dėl doktorantūros studijų iš užsienio, taip pat sustiprinti tarptautinį bendradarbiavimą teikiant paraiškas dėl dotacijų ir bendraautorystę.
 - Pasistenkite rasti daugiau paskatų (ir tinkamų bendradarbių) teikti paraiškas išorės finansavimui gauti. Išnagrinėti, ar ir kaip būtų galima atnaujinti ir padaryti funkcionalesnes vieneto patalpas, atsižvelgiant į šiuolaikinius reikalavimus, keliamus (bendra)darbo erdvei.
 - Susisteminti ir formalizuoti vieneto bendradarbiavimą su absolventais ir kitais išorės suinteresuotaisiais subjektais, pavyzdžiui, pradėdant nuo SSGG analizėje numatytų idėjų. Tai sustiprintų vieneto socialinį poveikį, taip pat gali teigiamai prisidėti prie mokslininkų rengimo ir bendradarbių paieškos projektams ir (arba) dotacijų paraiškoms.
-

2.5. VU_08S Vertinamasis vienetas

Institucijos pavadinimas	Vilniaus universitetas
Oficialus institucijos pavadinimo trumpinys	VU
Institucijos VV pavadinimas	Komunikacija ir informacija
VV pavadinimo santrumpa	VU_08S
VV apimtis (MVDDA)	18,60
Mokslo sritis(-ys)	S 000 - Socialiniai mokslai

MTEP veiklos kokybė pagal VV mokslo kryptis (mokslo krypčių grupes)

Socialiniai mokslai

Mokslo kryptis	Apimtis (MVDDA)	Vertis (balai)
S 008 - Komunikacija ir informacija	18,60	3,5

Pagrįstas balo pagrindimas

Vienetas yra stiprus ir turi ribotą tarptautinį pripažinimą. Atliekami moksliniai tyrimai yra aukšto lygio ir pripažinti nacionaliniu mastu. Vienetas turi nemažai žmogiškųjų išteklių - 85 asmenys, turintys mokslo laipsnius, ir 81 kitas darbuotojas bei doktorantai, susiję su MTEP ir studijomis, nors didelė dalis personalo yra dėstytojai, kuriems tenka nedaug laiko moksliniams tyrimams.

Grupės moksliniai interesai apima įvairias komunikacijos, informacijos ir medijų studijų temas, didelį dėmesį skiriant Lietuvos visuomenei aktualiems istorijos ir paveldo klausimams. Šios publikacijos, daugiausia straipsniai žurnaluose ir knygos, turi nacionalinį atgarsį. Tyrimai linksta į teorinius, kokybinius ir aprašomuosius, su tam tikromis su politika susijusiomis implikacijomis, taigi pirmiausia rodo į humanitarinius mokslus orientuotą požiūrį. Į geriausių mokslinių tyrimų rezultatų sąrašą vienetas neįtraukė publikacijų, kuriose matyti nuolatinė bendraautorystė su užsienio kolegomis. Geriausių užsienyje vykusiose konferencijose skaitytų pranešimų sąrašė yra vienas palyginamasis tyrimas, susijęs su Lietuva ir Suomija. Dalyvaujant konferencijose (fiziškai arba internetu), tyrimų rezultatai buvo pristatyti konferencijose Europoje, Izraelyje, Islandijoje, Australijoje ir kt.

Geriausi mokslinių tyrimų rezultatai - aukščiausios kokybės tarptautiniuose recenzuojamuose žurnaluose (pavyzdžiui, Journal of the Association for Information Science and Technology, Public Understanding of Science, New Media & Society) ir knygų skyriai tarptautinių leidyklų (pavyzdžiui, Oxford University Press) redaguotuose tomuose. Tačiau į Geriausių mokslinių tyrimų rezultatų sąrašą įtraukti tik tie skyriai tomuose, kuriuos redagavo ne Komunikacijos fakulteto mokslininkai, ir neįtrauktos tarptautiniu mastu pripažintų leidyklų išleistos knygos, kurias (su)redagavo vieneto nariai. Kai kurie į sąrašą įtraukti leidiniai yra išleisti Vilniaus universiteto leidyklos lietuvių kalba.

Mokslininkai dalyvauja svarbiausiose konferencijose, kurias organizuoja pirmaujančios tarptautinės asociacijos, tokios kaip IAMCR ir ECREA, tačiau nėra dalyvavimo glaudžiai susijusiose konferencijose, tokiose kaip ICA ar AoIR. VV išvardė septynis apdovanojimus už MTEP veiklą, daugiausia nacionalinius. Vieną iš

apdovanojimų skyrė Europos organizacija (EMA-Europos muziejų akademija) . Vienetui pavyko pritraukti išorės finansavimą MTEP projektams. Tai apima tokias Europos finansavimo įstaigas kaip CHANSE (Humanitarinių ir socialinių mokslų bendradarbiavimas Europoje), kurią bendrai sukūrė HERA (Humanitariniai mokslai Europos mokslinių tyrimų srityje), NORFACE (Naujos mokslinių tyrimų finansavimo agentūrų bendradarbiavimo galimybės Europoje), Europos infrastruktūros tinklų priemonė (CEF) Telekomunikacijų srityje ir programa "Horizontas 2020" Mokslas su visuomene ir visuomenei (SwafS). Finansavimas taip pat gautas iš Lietuvos mokslo tarybos.

VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis

Įvertis (balai)

4

Argumentuotas balo pagrindimas

Vienetas vykdo svarbius mokslinius tyrimus ir yra labai svarbus MTEP partneris ne tik akademinėje bendruomenėje. Atliekami moksliniai tyrimai yra svarbūs visuomenei. VV yra glaudžiai susijęs ne tik su akademinė bendruomene, bet ir su verslu, sprendimų priėmėjais ir visuomene. Komunikacijos fakulteto mokslininkai prisideda ir daro įtaką tokioms temoms kaip bibliotekos, knygos ir leidybos istorija Lietuvoje, kultūros ir skaitmeninio paveldo išsaugojimas, mokslo komunikacija, aukštojo mokslo politika.

Konsultacijos viešiesiems ar ūkio subjektams teikiamos įvairiose srityse - nuo medijų raštingumo, meninių projektų, socialinio verslumo, atviros prieigos leidybos ir kt. Vienetas savo tyrimų rezultatus perduoda išorės partneriams, įskaitant asociacijas, muziejus ir aukštojo mokslo sprendimus priimančias institucijas. Tyrėjai nuolat dalyvauja administracinių institucijų, valstybės ir savivaldybių įmonių bei organizacijų sudarytose darbo grupėse, komisijose ar komitetuose, o tai rodo stiprų poveikį nacionaliniu mastu (pavyzdžiui, Lietuvos nacionalinė UNESCO komisija, Lietuvos radijo ir televizijos komisija, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos (LRT) taryba, Valstybinė lietuvių kalbos komisija, Žiniasklaidos taryba, Lietuvos serialų asociacija).

Keletas vieneto mokslininkų buvo vyriausybinių ir nevyriausybinių darbo grupių, valstybinių komisijų, asociacijų nariais ir pirmininkais. Dėstytojai taip pat aktyviai dalyvauja Europos asociacijų ir tinklų veikloje (pavyzdžiui, Europos komunikacijos tyrimų ir švietimo asociacijos (The European Communication Research and Education Association - ECREA), Baltijos medijų tyrimų asociacijos (Baltic Association of Media Research), Europos universitetinių leidyklų asociacijos (Association of European University Presses) veikloje).

Devyni dėstytojai yra žurnalų redakcinių kolegijų nariai, du iš jų yra Lietuvos žurnalų vyriausieji redaktoriai, o vienas - Šiaurės ir Baltijos šalių žurnalo vyriausiasis redaktorius. Nors kai kurie žurnalai yra tarptautiniai, jie yra labai nišiniai, todėl nebūtinai yra aukščiausio lygio platesniame komunikacijos studijų lauke. Vienetas aktyviai organizuoja mokslinę ir populiarinimo veiklą, taip kreipdamasis į bendruomenę ir naudodamasis žiniasklaidos priemonėmis. Populiarinimo veikla yra ypač aktyvi. Pasirašytos dvi bendradarbiavimo sutartys tarp mokslo ir ūkio subjektų. DebunkeU ir Vilniaus universiteto bendradarbiavimas žada padaryti didelį poveikį, nes projektas orientuotas į kovą su dezinformacija.

VV MTEP veiklos perspektyvumas

Įvertis (balai)

4

Argumentuotas balo pagrindimas

VV turi potencialą pasiekti labai gerą įvertinimą. Atsižvelgiant į dabartinius rezultatus, žmogiškieji ištekliai, strategija, veiklos organizavimas ir vertinimo vieneto infrastruktūra užtikrins sąlygas gauti labai gerus įvertinimus per ateinančius penkerius metus. Humanistinė istorijos ir kalbos tradicija bei skaitmeninimas susilieja. Tokios iniciatyvos kaip tarptautinis strateginės komunikacijos analitinis centras ir nauji bendradarbiavimo susitarimai su užsienio mokslininkais yra šaltinis tolesnei žiniasklaidos, pavyzdžiui, dezinformacijos, mokslinių tyrimų plėtrai. Vienetas turi įspūdingą infrastruktūrą, gerai įrengtas laboratorines patalpas, skirtas paveldo stebėsenai, akių stebėjimui, 3D skenavimui, šviesos matavimui, vaizdo ir garso įrašams.

Žmogiškųjų išteklių politika yra gera ir apima doktorantų įdarbinimą pagal magistrantūros programą, naujų darbuotojų adaptaciją, mokymąsi ir tobulėjimą, veiklos vertinimą ir atlyginimų politiką. Universiteto strateginis planas yra realistiškas ir orientuotas į mokslinių tyrimų internacionalizavimą ir tarptautinio bendradarbiavimo studijas. Planuojamų plėtoti mokslinių tyrimų temų aprašymas ir pagrindimas yra patenkinamas ir pirmiausia orientuotas į esamų mokslinių tyrimų sričių tęstinumą. Tai apima tradicines temas, tokias kaip knygų leidyba, kultūros paveldas, žurnalistika ir politinė komunikacija. Tačiau reikia daugiau dėmesio skirti pažangiausių technologijų kūrimui ir mokslinių tyrimų, susijusių su socialinių pokyčių temomis komunikacijos studijų srityje, vykdymui.

Atsižvelgiant į didelį doktorantūros studentų skaičių, turėtų būti griežčiau planuojama plėtoti naujas temas ir išlaikyti talentingus mokslininkus. Yra geros praktikos organizuojant vasaros mokyklas su kviestiniais užsienio mokslininkais. Jos turėtų būti toliau skatinamos ir remiamos, kad doktorantams būtų suteikta daugiau galimybių. Vertinamuoju laikotarpiu buvo tik vienas podoktorantūros stažuotojas. Remiantis vizito į vienatę metu pateikta informacija, yra iniciatyvų mažinti mokymo įsipareigojimams skiriamą laiką ir įvesti trečdaliį moksliniams tyrimams skiriamo laiko. Papildomai mažinamas laiko krūvis mokslinių tyrimų dotacijų rašymui. Vienetas remia podoktorantūros studijas baigusių tyrėjų judumą, kai jie įgyja daktaro laipsnį. Tai galėtų būti naudinga ilgalaikė strategija, ypač siekiant pritraukti geriausius podoktorantūros studentus po to, kai jie užsienyje įgyja pažangiausių žinių atitinkamose mokslo srityse.

Rekomendacijos, kaip tęsti ir (arba) tobulinti VV veiklą

Vienetui būtų naudinga tikslingesnė mokslinių tyrimų plėtros strategija. Viena vertus, vienete dirba daug darbuotojų (85 asmenys, turintys mokslo laipsnius, ir 81 kitas su MTEP ir studijomis susijęs darbuotojas ir doktorantas), todėl būtų pateisinamas didelis ir platus mokslinių tyrimų portfelis. Kita vertus, vienete yra keturi pagrindiniai mokslinių tyrimų skyriai (t. y. Knygų, žiniasklaidos ir leidybos tyrimai; Skaitmeninės kultūros ir skaitmeninė komunikacija; Žurnalistikos ir žiniasklaidos tyrimai; Organizacijų informacinė ir komunikacinė veikla), trys centrai (Baltijos dezinformacijos observatorija, 3DSST_Lab, VU Lyčių studijų centras) ir vienas analitinis centras (STRATCOMM), o tai gali reikšti, kad mokslinių tyrimų personalas yra per daug išskaidytas ir kiekvienai specializacijai tenka per maža kritinė masė, nebent temos iš esmės sutaptų ir būtų išnaudojama sinergija.

Plėtros strategijoje daugiau dėmesio turėtų būti skiriama naujoms ir tikslingesnėms tarptautiniu mastu pripažintoms mokslinių tyrimų sritims, galbūt skaitmeninės komunikacijos srityje, kurios būtų daug

artimesnės socialinių mokslų požiūriui į komunikaciją. Vienetui vis dar sunku apibrėžti aiškų fakulteto identitetą po reformų, kurios komunikacijos sritį iš humanitarinių mokslų perkėlė į socialinių mokslų sritį.

Kalbant praktiškiau, vienetas turėtų vengti įvardyti vidinius leidinius (VU Press) kaip geriausią savo mokslinių tyrimų rezultatą. Vietoj to jis turėtų daugiau dėmesio skirti dažnesnei leidybai aukštos kokybės tarptautiniuose žurnaluose, rinktinių leidinių redagavimui ir visiškai autorinių monografijų rašymui geriausioms tarptautinėms leidykloms. Nors publikacijos nacionaline kalba yra labai vertingos ir gali turėti didelį poveikį (t. y. socialinį ir ekonominį) nacionaliniu lygmeniu, jos nesuteikia vienetui tarptautinio pripažinimo, kuris yra vienas iš pagrindinių kokybės vertinimo kriterijų.

Vertinamasis vienetas taip pat turėtų parengti strategiškesnę požiūrį į tarptautinį žinomumą profesinėse komunikacijos asociacijose, neįtrauktose į vertinimo laikotarpio sąrašą, ir dažniau skelbti publikacijas bendradarbiaudamas su tarptautiniais mokslininkais. Kalbant apie mokslinių tyrimų projektus ir konkursines dotacijas moksliniams tyrimams, vienetas turėtų sutelkti dėmesį į geriausius laikotarpius ir temas koordinuojant mokslinių tyrimų ir inovacijų veiksmus (RIA) programoje "Horizontas Europa" arba siekti dalyvauti kaip konsorciumo partneris. Šis vienetas neabejotinai turi techninę infrastruktūrą ir praktinių žinių, kad galėtų imtis lyderio vaidmens.

2.6. VDU_TEIS vertinamasis vienetas

Institucijos pavadinimas	Vytauto Didžiojo universitetas
Oficialus institucijos pavadinimo trumpinys	VDU
Institucijos VV pavadinimas	VDU Teisė
VV pavadinimo santrumpa	VDU_TEIS
VV apimtis (MVDDA)	9,29
Moklo sritis(-ys)	S 000 - Socialiniai mokslai

MTEP veiklos kokybė pagal VV moklo kryptis (moklo krypčių grupes)

Socialiniai mokslai

Moklo kryptis	Apimtis (MVDDA)	Įvertis (balai)
S 001 - Teisė	9,29	3,5

Pagrįstas įvertinimo pagrindimas

VV pateikti dokumentai liudija apie gerą mokslinių tyrimų rezultatą. Dauguma išvardytų straipsnių paskelbti padoriuose, bet ne itin aukštos kokybės tarptautiniuose žurnaluose (pavyzdžiui, Sustainability and European Studies - Europos Teisės, Ekonomikos ir Politikos apžvalga). Be to, pateikti dokumentai apie aukštos kokybės monografiją, išleistą Springer leidykloje, ir aukštos kokybės knygos skyrių redaguotame leidinyje (išleido Brill). Vizito metu vienetas parodė papildomas publikacijas, įskaitant redaguotus tomus ir dėstytojų parašytus skyrius, kurių nebuvo galima paminėti pateiktuose dokumentuose.

Į 5 geriausių konferencijose užsienyje skaitytų pranešimų sąrašą įtraukta keletas tinkamų akademinų pranešimų, taip pat keletas pranešimų, kurie yra labiau taikomojo pobūdžio (pavyzdžiui, apie teisinį švietimą, apie teismų sprendimų nuasmeninimą). Remdamasi skyriaus atrinktu ir pateiktu geriausių konferencijų pranešimų sąrašu (5.2), ekspertų grupė nemato realių įrodymų, kad buvo dalyvauta geriausiose tarptautinėse mokslinėse konferencijose, kuriose buvo paskelbti aukštos kokybės pranešimai.

Vienetas vykdo bendrą doktorantūros programą su MRU. Vertinamuoju laikotarpiu buvo apgintos 7 daktaro disertacijos, o tai yra gerai, atsižvelgiant į ribotą doktorantų skaičių (7-8) šioje palyginti nedidelėje VV. Dauguma apgintų disertacijų buvo paskelbtos anglų kalba ir susijusios su tarptautiniu mastu aktualiomis temomis. Ekspertų grupė teigiamai vertina tai, kad doktorantūros tyrimai vienetė turi aiškų tarptautinį aspektą.

Vertinamuoju laikotarpiu VV gavo tam tikrą tarptautinį ir nacionalinį pripažinimą, įteikdama atitinkamus apdovanojimus. Šiuo atveju akivaizdžiai svarbus žinomų (buvusių) praktikų (tokių kaip buvęs Lietuvos Konstitucinio Teismo pirmininkas) dalyvavimas vieneto veikloje.

Vienetas turi labai gerą lyčių pusiausvyrą ir visai neseniai parengtas lyčių lygybės planas. Jis turi tvirtą atvirojo moklo praktiką.

Dalyvavimas konkursiniuose mokslinių tyrimų projektuose apima Universiteto dalyvavimą konsorciame dėl programos "Horizontas 2020" projekto, kuriame VDU atlieka bendrą vaidmenį su kitais VDU vienetais (pagal Vadybos paaiškinimus, pateiktus vizito vietoje metu). VV pateiktuose dokumentuose taip pat nurodytas kitas "Horizontas 2020" projektas, susijęs su saulės fotovoltiniais elementais, kuriame vieneto mokslininkai bendradarbiavo su LEI, projekto konsorciumo nariu iš Lietuvos. Dokumentuose išvardyti ir kiti projektai, pavyzdžiui, EduLaw ir FUTURE, taip pat Erasmus+ Jean Monnet projektas "ES baudžiamoji teisė ir politika", kurį Universitetui skyrė ES. Vizito vietoje metu paaiškėjo, kad vienetas nepateikė paraiškų kaip pagrindinis partneris ar pagrindinis tyrėjas pastaruosiuose kvietimų teikti paraiškas etapuose (Horizon Europe, CERV ir kitų atitinkamų programų), tačiau planuoja aktyviau dalyvauti (tarptautiniuose) konkursiniuose projektuose.

VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis

Įvertis (balai)

4

Argumentuotas balų pagrindimas

Vieneto veiklos ekonominis ir socialinis poveikis yra didelis, pavyzdžiui, dėl plataus masto konsultacijų ir ataskaitų, susijusių su nacionaliniais teisės aktais, taip pat dėl dalyvavimo atitinkamų komitetų veikloje. Visuomeninis poveikis, nors ir labai geras, daugiausia yra nacionalinis, papildytas tam tikra tarptautine vieneto darbuotojų, kaip išorės ekspertų, veikla.

Konsultacijos, kuriose dalyvauja VV, apima svarbiausias Respublikos institucijas (Prezidento kanceliariją; Seimo Žmogaus teisių komitetą). Dalis konsultacinės veiklos turi tarptautinį aspektą (pvz., indėlis į Gruzijos darbo inspekcijos tarnybą).

Tyrėjų įsitraukimas į valstybinių institucijų ir privačius komitetus taip pat yra labai geras, apimantis įvairias svarbias Lietuvos valstybines institucijas įvairiais valdžios lygmenimis. Kalbant apie centrinės valdžios lygmenį, VV nariai dalyvauja kaip išorės ekspertai tokiose svarbiose institucijose kaip Ūkio ministerija, Nacionalinis administracinis teismas, prokuratūra ir Audito rūmai. Vieneto nariai taip pat užmezgė svarbius ryšius su visuomene per atitinkamas šalies asociacijas ir privačias institucijas.

Veikla, susijusi su konferencijų ir seminarų organizavimu, yra gerai išvystyta ir pasižymi labai gera kokybe. Visi penki atrinkti pavyzdžiai turi aiškų tarptautinį aspektą ir yra labai svarbūs akademinio požiūriu. Šie renginiai padeda didinti vieneto mokslinių tyrimų veiklos poveikį ir skleisti vieneto darbuotojų patirtį, taip pat ir tarptautiniu lygmeniu.

Be to, vieneto nariai ne tik organizuoja šiuos renginius, bet ir aktyviai dalyvauja nacionalinių ir tarptautinių žurnalų, tokių kaip "Baltic Yearbook of International Law", "European Company Law" ir "Baltic Journal of Law & Politics" (kurio vyresnysis vyriausiasis redaktorius yra vieneto narys), redakcinėse kolegijose. Kai kurie dėstytojai aktyviai dalyvauja tarptautiniuose akademinuose tinkluose (pvz., Teisės akademinė draugija), tačiau ekspertų grupė pažymi, kad tai yra mažiau, nei galima tikėtis, ypač kalbant apie temas, kuriose VV demonstruoja tam tikrą tarptautinę reputaciją ir kompetenciją (pvz., skaitmeninimas, viešasis saugumas ir ES išorės sienos).

Pažymėtinas vieneto narių dalyvavimas labiau taikomojoje veikloje kaip išorės ekspertams, pavyzdžiui, Venecijos komisijos Taryboje, Europos pagrindinių teisių agentūroje ir Europos teismų tarybų tinkle, taip pat buvusio Konstitucinio Teismo pirmininko, kuris labai aktyviai dalyvauja žiniasklaidoje ir spaudoje, vaidmuo. Apsilankymas vietoje patvirtino, kad šis vienetas palaiko tvirtus ryšius su įvairiais visuomenės veikėjais, nepriklausančiais vien akademinėi bendruomenei.

VV MTEP veiklos veiklos perspektyvumas

Įvertis (balai)

4

Argumentuotas balo pagrindimas

Vienetas turi ambicijų gerinti savo mokslinių tyrimų kokybę, ypač aukštos kokybės mokslinių tyrimų produkcijos tarptautiniuose leidiniuose požiūriu. Kalbant apie tokią mokslinių tyrimų produkciją, ekspertų grupė pastebi, kad vienetas atrodo esąs stipresnis knygų ir knygų skyrių srityje, o ne publikuodamas aukštos kokybės tarptautiniuose recenzuojamuose žurnaluose, ir kad ypač pastarosios kategorijos publikacijų srityje yra daug galimybių tobulėti. Tai pasakytina ir apie dalyvavimą aukšto lygio mokslinėse konferencijose. Kaip buvo patvirtinta vizito vietoje metu, kalbant apie ateities strategiją, vienetas siekia didinti mokslinių tyrimų tarptautiškumą ir kokybę investuodamas lėšas tokioms publikacijoms ir veiklai remti. Vienetas taip pat siekia pritraukti daugiau užsienio tyrėjų ir įtraukti juos į vykdomą mokslinių tyrimų veiklą.

Apibūdinamas mokslinių tyrimų infrastruktūrą, vienetas tinkamai nurodo tiek fizinės infrastruktūros (kuri yra gera), tiek tinklų infrastruktūros svarbą. VDU ir Skyriaus tyrėjų (įskaitant doktorantus) dalyvavimas T4ERI tinkle (ir apskritai T4E veikloje) yra geras pavyzdys, kaip dalyvavimas konferencijose ir viešnagės užsienyje konsorciumo partnerių mokslinių tyrimų institucijose gali atverti naujas galimybes dar labiau internacionalizuoti vieneto mokslinių tyrimų veiklą bendradarbiaujant mokslinių tyrimų srityje.

Vieneto žmogiškųjų išteklių politika yra tinkama ir padeda didinti mokslinių tyrimų kokybę. Personalo sudėtis yra subalansuota tiek pagal amžių, tiek pagal lytį.

Vieneto pateikta SSGG analizė yra išsami ir visapusiška. Viena iš silpnųjų, kuri paminėta analizėje, bet iš tikrųjų nenagrinėjama vieneto strateginiame plane, yra fragmentiškumo problema (mažos grupės dirba skirtingomis temomis, kai kurios sritys, pavyzdžiui, aplinkosaugos teisė, nėra gerai išvystytos). Vieneto pateiktame mokslinių tyrimų temų dokumente šis susiskaidymas ne sprendžiamas, o patvirtinamas. Kitas klausimas, kuris dokumentuose nėra pakankamai aptartas, - kaip vienetas galėtų aktyviau dalyvauti teikiant paraiškas konkursiniams mokslinių tyrimų projektams, taip pat ir tarptautiniu mastu.

Vienetas puikiai konsultuoja ir teikia teises politines konsultacijas bei palaiko labai gerus ryšius su atitinkamais visuomenės veikėjais. Daugelis darbuotojų papildomai arba anksčiau dirbo praktikai. Tai akivaizdžiai padidina vieneto veiklos perspektyvumą, kuris, ekspertų grupės nuomone, apskritai yra labai geras.

Rekomendacijos, kaip tęsti ir (arba) tobulinti VV veiklą

Ekspertų grupė pripažįsta, kad per vertinimo laikotarpį vienetas padarė reikšmingų žingsnių mokslinių tyrimų kokybės srityje. Ekspertų grupės nuomone, vienetas turi daug galimybių toliau gerinti savo mokslinių tyrimų rezultatus.

Ekspertų grupė rekomenduoja vienetui sutelkti dėmesį į tris pagrindines veiklos sritis, kurias galima tobulinti:

- a) aukštos kokybės straipsnius tarptautiniuose žurnaluose, b) dalyvavimą geriausiose tarptautinėse

konferencijose ir c) paraiškų teikimą konkurso būdu vykdomiems tarptautiniams mokslinių tyrimų projektams. Šioje srityje vienetą gali remti savo dalyvavimu tarptautinių žurnalų redakcinėse kolegijose, aiškiai tarptautiniu daugelio doktorantūros disertacijų tyrimų aspektu ir dalyvavimu T4E Alliance. Ekspertų grupė pataria vienetui aiškiai įvertinti, kodėl pastaroji internacionalizavimo veikla yra gerai išplėtotą, o pirmoji veikla (straipsniai, dalyvavimas konferencijose ir projektų paraiškos) vis dar turi trūkumų. Kokios yra pagrindinės kliūtys darbuotojams ir kaip būtų galima patobulinti dabartines priemones? Ekspertų grupė taip pat pataria išnagrinėti, kaip doktorantų baigiamieji darbai (dažnai atliekami anglų kalba) gali būti panaudoti tarptautiniams straipsniams žurnaluose. Be to, vienetą turėtų išanalizuoti, kaip jis galėtų padidinti savo aktyvumą teikiant paraiškas mokslinių tyrimų finansavimui gauti. Tai galėtų būti ir paraiškos, kuriose vienetą imasi iniciatyvos kaip pagrindinis partneris.

Ekspertų grupė taip pat rekomenduoja vienetui išanalizuoti, kaip jis galėtų labiau pritraukti užsienio mokslininkus ir leisti jiems prisidėti prie vieneto veiklos (kaip kviesiniams tyrėjams, nuolatiniais tyrėjams ar doktorantams), ypač tose srityse, kuriose vienetą turi gerą tarptautinę reputaciją, pvz.

Galiausiai vienetą turėtų aiškiau pasirinkti savo mokslinių tyrimų profilį ir pagrindines mokslinių tyrimų temas. Šiuo tikslu jis taip pat turėtų apsvarstyti galimybę bendradarbiauti su institucijomis partnerėmis ir specializuotis, pavyzdžiui, bendradarbiauti su MRU dėl doktorantūros programos.

2.7. VDU_POL_KOM vertinamasis vienetas

Institucijos pavadinimas	Vytauto Didžiojo universitetas
Oficialus institucijos pavadinimo trumpinys	VDU
Institucijos VV pavadinimas	VDU Politikos ir komunikacijos mokslai
VV pavadinimo santrumpa	VDU_POL_KOM
VV apimtis (MVDDA)	19,48
Mokslo sritis(-ys)	S 000 - Socialiniai mokslai

MTEP veiklos kokybė pagal VV mokslo kryptis (mokslo krypčių grupes)

Socialiniai mokslai

Mokslo kryptis	Apimtis (MVDDA)	Įvertis (balai)
S 002 - Politikos mokslai	14,72	4

Pagrįstas balo pagrindimas

VDU Politikos mokslų skyriuje dirba 40 darbuotojų, kuriems apskaičiuota 14,72 MVDDA. Tai leidžia teigti, kad tarp Lietuvos politikos mokslų institucijų tai yra santykinai didelis vienetas. Moksliniams tyrimams taip pat padeda 18 kitų darbuotojų ir doktorantų, kurių VDDA sudaro 14,49. Vykdoma daug mokslinių tyrimų ir gaunama nemaža produkcija.

Geriausios (tarptautinės) produkcijos pavyzdžiai (straipsniai, knygų skyriai; konferencijų pranešimai) rodo didelę mokslinių tyrimų temų įvairovę. Apskritai pateikti pavyzdžiai yra (labai) geros tarptautinės kokybės, paskelbti gerai žinomuose tarptautiniuose recenzuojamuose žurnaluose, pavyzdžiui, "Nations and Nationalism", "Journal of Baltic Studies" ir "Problems of Post-Communism", arba skyriuose ar knygose, kurias išleido tokios tarptautinės leidyklos kaip "Palgrave Macmillan", "Edinburgh University Press" ar "Routledge". Vis dėlto reikėtų paminėti, kad iš pateiktos informacijos nėra visiškai aišku, ar tarptautinės publikacijos ir dalyvavimas tarptautinėse konferencijose yra būdingi tik ribotam darbuotojų skaičiui, ar yra labiau paplitę vienetė. Universiteto pagrindiniame puslapyje pateikti darbuotojų profiliai rodo, kad darbuotojų mokslinių interesų ir specializacijų įvairovė yra didelė, o vidutiniškai mokslinių tyrimų rezultatų yra palyginti nedaug, tačiau palyginti daug yra nacionalinių (ir ypač vidinių) publikacijų.

VDU politologai yra dalyvavę keliose svarbiose tarptautinėse konferencijose (sričių studijų ar politikos mokslų), pavyzdžiui, ASEES, CEPESA, ECPR ar Baltijos studijų konferencijoje. Jie taip pat yra gavę nemažai nacionalinių ar Lenkijos valdžios institucijų apdovanojimų. Daugelis apdovanojimų nėra tiesiogiai susiję su moksliniais tyrimais, o kai kurie iš jų yra išvardyti du kartus (pavyzdžiui, postdoktorantų finansavimo apdovanojimai vieneto ataskaitos 5.4 dalyje).

Vienetas dalyvavo projekte "Horizontas 2020" (2018-2022 m.) ir dviejuose projektuose "Europa piliečiams" (2018-

2020). Trys podoktorantūros projektai gavo finansavimą iš 2014-2020 m. ES struktūrinių ir investicijų fondų veiksmų programos. Taip pat yra įsteigta Jean Monnet katedra. Išorinis mokslinių tyrimų finansavimas nėra labai didelis, atsižvelgiant į mokslinių tyrimų ir dėstytojų personalo dydį. Be to, projektų "Europa piliečiams" veikla daugiausia buvo susijusi su informavimo veikla (parodos, vieši debatai) ir mažiau - su moksliniais tyrimais.

VDU turi nemažai politikos mokslų doktorantų (2022 m. - 16), taip pat nemažai doktorantūros gynimų per penkerių metų vertinimo laikotarpį: 10. Atrodo, kad daug doktorantūros tyrimų yra orientuoti į Lietuvą. Dauguma daktaro disertacijų yra lietuvių kalba, su išplėstinėmis santraukomis anglų kalba. Čia taip pat didelė temų įvairovė. Daugelis doktorantų taip pat užsiima pedagogine veikla. Neaišku, kaip disertacijos darbas susijęs su kitokio pobūdžio publikacijomis, pavyzdžiui, tarptautiniuose žurnaluose, ar po jų seka publikacijos.

Mokslų kryptis	Apimtis (MVDDA)	Vertis (balai)
S 008 - Komunikacija ir informacija	4,76	4

Pagrįstas balo pagrindimas

Komunikacijos ir informacijos vienetas yra nedidelis, bet gyvybingas ir perspektyvus. Vienete dirba 12 mokslinių laipsnių turinčių tyrėjų ir 8 mokslinių laipsnių turintys dėstytojai. Iš pateiktos informacijos apie darbuotojus (savianalizės suvestinės 7.2 skirsnis) matyti, kad keturių darbuotojų (vienintelė) mokslų kryptis yra Komunikacija ir informacija, įskaitant kitus darbuotojus, kurie nurodė politikos mokslų ir komunikacijos ir informacijos sričių derinį. Doktorantūros studijų programa pradėta vykdyti visai neseniai (2021 m.), iki šiol į ją įstojo trys studentai: vienas doktorantas - 2021 m., o du - 2022 m. Vertinamuoju laikotarpiu doktorantūros disertacijų gynimų nebuvo.

Komunikacijos ir informacijos vienetas tenkina Lietuvos visuomenės žinių ir plėtros poreikius. Jį galima laikyti pavyzdžiu, kaip derinti komandinį darbą su tarptautine veikla ir visuomeniniu indėliu. Šis vienetas prisidėjo prie tyrimų, susijusių su žiniasklaidos pliuralizmu, žiniasklaidos nuosavybės skaidrumu, žiniasklaidos švietimu, žiniasklaidos aplinka pilietinio veiksmo atžvilgiu ir žurnalistine etika. Skaitmeninimas nagrinėjamas ne tik kaip techninis, veiklos klausimas, bet ir kaip struktūrinė ar filosofinė ontologija. Šiose pagrindinėse srityse pereinama nuo technoptimizmo prie kritiškesnio požiūrio, todėl studentams naudingas toks refleksyvus požiūris į skaitmeninimą.

Skyriaus pasirinktas ir pateiktas geriausių mokslinių tyrimų rezultatų sąrašas (5.2 savianalizės suvestinėje) rodo, kad šio vertinamojo vieneto mokslininkai parengė straipsnius dviejuose tarptautiniuose žurnaluose, taip pat vieną monografiją, išleistą anglų kalba (su Palgrave), skyrių redaguotame leidinyje (anglų kalba ir tarptautiniame) ir elektroninę knygą, išleistą lietuvių kalba. Ši nedidelė didesnio vieneto grupė dalyvavo daugiausia Europos konferencijose, taip pat tinklų kūrimo veikloje ir skyrė stipendijas. Tarptautinio pripažinimo ji sulaukė dalyvaudama 2018 m. pradėjusioje veikti UNESCO Medijų ir informacinio raštingumo įtraukimams žinių visuomenėms katedroje. Taip pat dalyvauta atitinkamuose ES finansuojamuose projektuose, pavyzdžiui, DIGIRES, EurOMo ir BECID. Vienetui, kaip pagrindiniam partneriui, pavyko užsitikrinti naujo projekto "Horizon Europe" (DIACOMET) finansavimą.

Šioje mažesnėje VV grupėje įvardijama 15 apdovanojimų, penki iš jų skirti konkrečioms projektams; vienas iš jų buvo skirtas COVID poveikiui psichikos sveikatai tirti, o kitas susijęs su iššūkiais ir grėsmėmis, su kuriomis susiduria šiuolaikiniai žurnalistai kurdami kokybišką žurnalistiką. Keletas apdovanojimų nėra tiesiogiai susiję su moksliniais tyrimais, o kai kurie yra nacionalinio finansavimo "premijs", skirtos podoktorantūros ar kitiems projektams.

Šiuo metu doktorantūros programa vykdoma kartu su Vilniaus technikos universitetu, o doktorantai kartu su Vilniaus technikos universiteto komunikacijos mokslų doktorantais lanko parengiamuosius kursus. Doktorantai skatinami įsitraukti į projektus su vyresniaisiais mokslininkais ir dalyvauti įvairioje akademinėje veikloje, įskaitant dėstymą. Atrodo, kad esama tam tikros painiavos dėl privalomos akademinės praktikos valandų skaičiaus (pagal nuostatus - 120 valandų, o doktorantai per vizitą į vietą paminėjo 150 valandų). Be to, doktorantai nevisiškai tiksliai žino, kokią tiksliai -moksline- veiklą jie gali vykdyti kaip stažuotės dalį; dauguma jų užsiima dėstymo veikla. Nors daugeliui šio vieneto doktorantų gali būti įprasta, kad baigę disertaciją jie sieks karjeros akademinėje ir (arba) mokslinių tyrimų srityje, ne visiems dabartiniams doktorantams yra aiškus kelias, kuriuo einant galima tapti nuolatiniu akademinio darbuotoju šiame vienete.

VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis

Įvertis (balai)

4,5

Argumentuotas balo pagrindimas

Vieneto ekonominis ir socialinis poveikis yra didelis. Yra nusistovėję ryšiai su pagrindinėmis vyriausybėmis agentūromis ir visuomeninėmis organizacijomis. Politinės konsultacijos ir patarimai vyriausybei yra gana dažni. Dėstytojai dalyvauja mokslinėse konsultacinėse tarybose ir komitetuose (Lietuvos mokslo tarybos Humanitarinių ir socialinių mokslų komitetas; Lietuvos mokslų akademija), dirba ekspertais darbo grupėse (pavyzdžiui, Studijų kokybės vertinimo centro Viešojo administravimo srities atnaujinimo darbo grupė) ir komisijose (Lietuvos radijo ir televizijos komisija). VV atliko Lietuvai ir kitoms Baltijos šalims aktualų konsultacinį darbą (pvz. UNESCO Medijų ir informacinio raštingumo aljanso (GAPMIL) Europos ir Šiaurės Amerikos skyriaus regioninis komitetas).

Kaip ir mokslinių tyrimų veiklos atveju, nebuvo visiškai aišku, kiek plačiai darbuotojai dalyvauja į visuomeninį ir politinį poveikį orientuotoje veikloje, tačiau apskritai galima teigti, kad konvergencijos ir solidžių mokslinių tyrimų pakanka visuomenės poreikiams patenkinti. Taip pat yra būtinas vidinis dinamiškumas, kuris gali padėti skleisti žinias. Vienetas tiesiogiai dalyvauja visuomenės gyvenime, vykdydamas tyrimus, kurie yra aktualūs visiems valdžios lygmenims, žiniasklaidos švietimo programoms, taip pat kitą populiarinimo veiklą.

Vyksta nemažai su poveikiu susijusių renginių, tarp kurių yra bendresnio pobūdžio informavimo renginių, mokslinių konferencijų ir renginių, kuriuose dalyvauja politikos formuotojai, pavyzdžiui, apskritojo stalo diskusijos. Akademinio personalo nariai dirba tarptautinių žurnalų, įskaitant kai kuriuos tarptautinius, redakcinėse kolegijose. Vienetui gerai atstovaujama tarptautinėse grupėse ir asociacijose. Jų kompetencija taip pat reikalinga žiniasklaidai. Populiarinimo ir informavimo veikla yra gerai paaiškinta ir rodo gerą kokybę. Vienetas yra sudaręs daug bendradarbiavimo susitarimų su viešuoju ir privačiuoju sektoriumi. Šis vienetas įrodė, kad jis gerai geba pritraukti Europos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros lėšas.

Apskritai vienetas turi didelį poveikį, palaiko glaudžius ryšius su suinteresuotaisiais subjektais tiek visuomenėje, tiek (tarptautinėje) akademinėje bendruomenėje. Žinių kūrimas ir sklaida, tinklų kūrimas, savarankiškai organizuojami renginiai ir kita veikla atrodo tinkama ir naudinga visuomenei. Stipendijos yra prieinamos pasaulinei auditorijai, be to, jos tinkamai socialiai panaudojamos vietos ir nacionaliniu lygmeniu. Taip pat didėja vieneto patrauklumas perspektyviems mokslininkams. Šio vieneto kuriamos žinios yra aktualios suinteresuotosioms šalims. Studentai gauna naujausią informaciją, tarptautinė bendruomenė sužino apie Lietuvos žiniasklaidą ir politiką, politikos formuotojai turi duomenų ir žinių, kuriais gali grįsti savo sprendimus, o visa visuomenė gauna naudos iš mokslininkų aktyviai teikiamo išsilavinimo.

VV MTEP veiklos perspektyvumas

Įvertis (balai)

3,5

Argumentuotas balo pagrindimas

VDU turi tvirtą akademinę reputaciją ir didelį akademinį potencialą, tačiau atrodo, kad jį visapusiškai išnaudoti trukdo organizaciniai aspektai. Šiuo metu egzistuoja struktūrinių struktūrų įvairovė: fakultetai, katedros, centrai, klasteriai, institutai ir grupės. Atrodo, kad akademinio personalo nariams gana sudėtinga prasmingai ir efektyviai panaudoti savo laiką. Kaip ekspertų grupė suprato vizito vietoje metu, tai iš dalies susiję su šiuo metu vykstančia pertvarka į naujas universiteto akademinės veiklos struktūras, todėl tikėtina, kad padėtis pagerės.

Kalbant apie organizacinę kultūrą, ekspertų grupei vizito vietoje metu buvo pasakyta, kad VDU nori būti "universitetu be sienų", pavyzdžiui, sudaryti sąlygas laisvam judėjimui tarp skirtingų institucinių struktūrų ir patalpų prieinamumui visiems. Mokslininkai taip pat teigė, kad jie bendradarbiauja tarp mokslinių tyrimų grupių ir kad daugelis jų dirba skirtinguose fakultetuose; jie tapatinasi su Universitetu, nebūtinai su vienu fakultetu ar grupe. Tačiau kiekvienas akademinis darbuotojas turi planuoti savo darbą, o Universitetui ir vienetui reikia tam tikros strategijos ir koordinavimo. Kaip ekspertų grupė suprato vizito vietoje metu, darbuotojų veiklos vertinimas vyksta su katedros vedėju, t. y. vieneto, atsakingo už studijas, vadovu. Nebuvo aišku, kaip vyksta planavimas ir grįžtamasis ryšys tyrimų, kurie organizuojami taikant įvairias priemones ir vienetus, atveju. Atrodo, kad rasti tinkamą pusiausvyrą tarp strateginės plėtros ir laisvųjų menų tradicijos yra iššūkis.

Pristatytas 2021-2027 m. strateginis planas buvo skirtas universitetui, o ne vienetui. Būtų buvę naudinga turėti vieneto lygmens strategiją, ypač atsižvelgiant į (sub)padalinių ir mokslinių tyrimų profilio (-ų) įvairovę. Mokslinių tyrimų profilis buvo pristatytas kaip trys pagrindiniai srutai, kurių prioritetai suskirstyti į septynias temas. Tačiau septynių mokslinių tyrimų temų suskirstymą į prioritetus vargu ar galima vadinti tokio dydžio vieneto prioritetų nustatymu. Be to, temos, įskaitant planuojamą veiklą, nėra labai gerai išplėtos. Kai kurios iš išvardytų temų (pavyzdžiui, skaitmeninės transformacijos socialinis ir politinis poveikis; skaitmeninis atsparumas ir kompetencijos skaitmeniniame amžiuje) atitinka nedaugelį temų, kurios jau buvo tiriamos anksčiau (pvz., DIGIRES projektas). VDU narystė konsorciame "Transform4Europe" yra įdomi, tačiau kaip vienetą dalyvauja šiame bendradarbiavime ar gali gauti naudos iš šio bendradarbiavimo, galėjo būti išsamiau išdėstyta. Kita vertus, dokumentuose ir diskusijose per vizitą vietoje buvo pabrėžti kai kurie vieneto lygmens strateginiai tikslai, pavyzdžiui, tarpdisciplininiai tyrimai komunikacijos, politikos mokslų ir viešojo administravimo srityse, taip pat dėmesys tyrėjų mokymui, bendradarbiavimo ir tinklų kūrimo skatinimui. Atrodo, kad šie tikslai yra pagrįsti ir kad yra potencialo atlikti daugiau tarpdisciplininių tyrimų.

Atrodo, kad akademinis personalas gana gerai pasiskirstęs pagal amžiaus grupes ir lytį. Amžiaus grupių pusiausvyrą yra gana gera, nors tarp tyrėjų yra palyginti nedaug jaunesnių nei 45 metų. Tačiau neaišku, kaip pavyksta pritraukti naujų aukščiausio lygio tyrėjų, atsižvelgiant į tai, kad siekiama toliau internacionalizuoti mokslo bendruomenę. Vienetas turi gerą infrastruktūrą, modernias patalpas, biblioteką, prieigą prie duomenų bazių ir literatūros.

Aktyviems tyrėjams taikomos piniginės ir kitokio pobūdžio paskatos. Priedas prie atlyginimo siejamas su publikacijomis žurnaluose, esančiuose aukštesniuose reitingų kvartiliuose. Tai taikoma ir jau įsitvirtinusiems mokslininkams, ir pradedantiems karjerą tyrėjams. Įsitvirtinusiems mokslininkams už jų mokslinių tyrimų veiklą gali būti sumažintas net 50 proc. dėstyto krūvis. Darbo užmokestis yra 3 lygių, priklausomai nuo

rezultatų, nustatytas 5 metams, yra 6 lygių premijų sistema ir papildoma premijavimo sistema už reikšmingiausias akademinis rezultatus. Mokslininkai aktyviai teikia paraiškas dėl išorinio tarptautinio finansavimo, o per vizitą vietoje paaiškėjo, kad vienetas iš viso pateikė 9 paraiškas dėl programos "Horizontas2020", iš kurių 3 kol kas buvo sėkmingos.

Atrodo, kad yra erdvės parengti išsamesnę vieneto strategiją, skirtą jaunesiems tyrėjams. Palyginti su kitomis institucijomis, čia studijuoja nemažai doktorantų ir yra santykinai daug gynėjų. Taip pat siekiama įdarbinti jaunos tyrėjus ir ugdyti talentus, tačiau neaišku, kokios yra ilgalaikės galimybės naujiems doktorantams, išskyrus integruotas pareigas, kurias jie atlieka pagal laikinas sutartis. Daugelis doktorantų, su kuriais susitikome, buvo padarę praktiko karjerą (komunikacijos, mokymo, politikos, kariuomenės srityse). Teigiamai vertintina tai, kad doktorantūros rengimo srityje bendradarbiaujama nacionaliniu lygmeniu, kad nedideli vienetai galėtų suvienyti savo jėgas.

Apskritai atrodo, kad yra erdvės strategiškėsniam ir veiksmingesniam veiklos organizavimui, įtraukiant naujus tarptautinius ir jaunos tyrėjus.

Rekomendacijos, kaip tęsti ir (arba) tobulinti VV veiklą

Remdamasi dokumentais ir vizito vietoje metu pateikta informacija, ekspertų grupė pripažįsta, kad buvo vykdoma veikla, susijusi su ankstesnių PEV (2018 m.) rekomendacijų įgyvendinimu, tačiau atrodo, kad dalis šios veiklos tebevykdoma (pvz., mokslinių tyrimų ir organizacinės struktūros pertvarkymas). Taigi dalis toliau pateiktų rekomendacijų yra naujos, o dalis jų skirta temoms, kuriose būtų galima daryti tolesnę pažangą.

Ekspertų grupė rekomenduoja vienetai parengti ne tik universiteto strategiją, bet ir paties vieneto strategiją. Šiame procese galima toliau plėtoti dabartinį mokslinių tyrimų profilį (-ius) ir prioritetus, atsižvelgiant į įgyvendinimo klausimus ir plėtojant politikos mokslų ir komunikacijos mokslininkų bendradarbiavimą. Patartina toliau stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą mokslinių tyrimų srityje ir, galbūt, siekti, kad prie vieneto prisijungtų daugiau tarptautinių mokslininkų. Be to, ekspertų grupė rekomenduoja toliau skatinti doktorantūros studentų dalyvavimą didesnėse pagrindinėse politikos mokslų konferencijose ir akademinuose tinkluose (ECPR, APSA, IPSA, CEPSA).

Vienetai būtų naudinga ne tokia sudėtinga struktūra. Jei dėstymas vyksta katedrose, galbūt jos taip pat galėtų būti naudojamos bendrai koordinuojant mokslinius tyrimus arba tyrimai galėtų būti organizuojami per centrus arba klasterius. Vienetai taip pat būtų naudinga plėtoti žmogiškųjų išteklių veiklą, t. y. būtų tikslinga sukurti aiškią mentorystės sistemą naujiems darbuotojams. Tikėtina, kad tai yra universiteto lygmens klausimai.

Ekspertų grupė taip pat rekomenduoja vienetai labiau struktūruoti doktorantų mokymą, įdarbinimą, mentorystę apskritai, taip pat numatyti išsamesnį kelią, kaip tapti šio vieneto etatiniu mokslininku. Vienetai būtų naudinga geriau išnaudoti doktorantūros tyrimus, ypač siekiant pagerinti tarptautinį profilį. Reikėtų, kad daugiau disertacijų būtų publikuojama anglų kalba ir (arba) po jų būtų rengiamos tarptautinės publikacijos. Atrenkant doktorantūros kandidatus ir toliau pirmenybė turėtų būti teikiama daugiau doktorantų iš užsienio. Kelių universitetų bendradarbiavimo tinklas doktorantūros studijų srityje atrodo naudingas, todėl skatinama toliau svarstyti ir išnaudoti jo teikiamas galimybes. Be to, būtų galima padidinti doktorantų skaičių, nes atrodo, kad yra aiški paklausa, taip pat sėkmingas gynimas.

Šiuo metu VDU komunikacijos ir informacijos doktorantūros programa vykdoma kartu su Vilniaus technikos universitetu, o doktorantai kartu su Vilniaus technikos universiteto komunikacijos mokslų doktorantais lanko parengiamuosius kursus. Jei tai leistų ir būtų tinkamai pripažinta nacionaliniu reguliavimu, būtų galima

svarstyti galimybę ilgainiui integruoti VDU politikos mokslų doktorantus ir komunikacijos doktorantus kartu į bendrus kursus katedroje. Vilniaus technikos universitete daug dėmesio skiriama kūrybinėms industrijoms, todėl reali tokio tarpinstitucinio susitarimo nauda doktorantams lieka neaiški.

2.8. VU_01S Vertinamasis vienetas

Institucijos pavadinimas	Vilniaus universitetas
Oficialus institucijos pavadinimo trumpinys	VU
Institucijos VV pavadinimas	Teisė
VV pavadinimo santrumpa	VU_01S
VV apimtis (MVDDA)	24,87
Mokslo sritis(-ys)	S 000 - Socialiniai mokslai

MTEP veiklos kokybė pagal VV mokslo kryptis (mokslo krypčių grupes)

Socialiniai mokslai

Mokslo kryptis	Apimtis (MVDDA)	Įvertis (balai)
S 001 - Teisė	24,87	4

Pagrįstas įvertinimo pagrindimas

VV yra didelė, joje dirba 138 mokslo laipsnius turintys darbuotojai ir 88 kiti darbuotojai bei doktorantai. Daugelio šių darbuotojų pagrindinė veikla yra dėstymas ir kitos užduotys, o ne moksliniai tyrimai, ir (arba) jie dirba ne visą darbo dieną. Remiantis vertinimui pateiktais dokumentais, vienetas nepriima mokslininkų iš užsienio. Tačiau vizito vietoje metu vieneto atstovai nurodė, kad vienete yra trumpalaikių stipendininkų, taip pat pabrėžė doktorantūros programos ir doktorantų grupės tarptautiškumą. Kai kurie tarptautiniai doktorantai dalyvavo ir vizito vietoje metu.

Vertinamuoju laikotarpiu apgintos disertacijos (iš viso 28) apima viešosios ir privatinės teisės temas, dažnai su aiškiu tarptautinės (Europos) teisės aspektu. Dauguma disertacijų paskelbtos lietuvių kalba, tačiau yra nemažai disertacijų, parašytų anglų (4) ir prancūzų (1) kalbomis. Svarbu pažymėti, kad didžioji dalis disertacijų buvo baigtos pirmaisiais vertinimo laikotarpio metais (2018 m. - 14), vėlesniais metais gynimų skaičius gerokai sumažėjo (2019 m. - 1; 2020 m. - 4; 2021 m. - 3), o 2022 m. šiek tiek atsigavo (2022 m. - 6). Programoje studijuojančių doktorantūros studentų skaičius yra stabilus (20-25 dieninių ir 20-25 neakivaizdinių studijų studentai). Abiejose kategorijose (dieninių ir neakivaizdinių studijų) yra šiek tiek užsienio studentų, atrodo, kad pastaraisiais metais jų padaugėjo dieninių studijų studentų grupėje. Remiantis vizito vietoje metu surinkta informacija, vienetas dalyvauja keliuose stipriuose doktorantūros tinkluose ir skatina doktorantų dalyvavimą dėstyje, tarptautinėse konferencijose, mokslinių tyrimų projektuose ir ginčų nagrinėjimo konkursuose. Kalbant apie pastaruosius dalykus, vizito vietoje metu paaiškėjo, kad vienetas tarptautiniuose ginčų nagrinėjimo teismuose konkursuose dalyvauja daug dažniau, nei nurodyta vertinimo medžiagoje.

Taip pat svarbu pažymėti doktorantūros laboratorijos aktualumą studentams, atvirą daugiadisciplininėms diskusijoms, keitimuisi idėjomis ir metodikos kūrimui, o tai padeda pasiekti aukštą mokslinę kokybę vieneto MTEP veikloje. Apskritai vieneto personalo sudėtis rodo, kad jame gerai dera, viena vertus, labiau žinomi vyresnieji profesorai, kita vertus, jauni mokslininkai ir doktorantai.

Mokslinių tyrimų rezultatai yra dideli ir apima tiek nacionalines, tiek tarptautines publikacijas. Dauguma pavyzdžių yra skyrių tarptautiniuose redaguotuose leidiniuose, kuriuos išleido žinomi leidėjai. Pateikiama keletas straipsnių žurnaluose pavyzdžių, taip pat enciklopedijos įrašas. Pateikiama viena monografija (apie duomenų ekonomikos ir dirbtinio intelekto reguliavimą; su Edward Elgar). Apskritai produkcija yra labai geros kokybės ir rodo aišką tarptautinį aspektą bei pripažinimą, ypač dėl skyrių knygose su tarptautiniais redaktorais. Kaip paaiškėjo vizito vietoje metu, už aukštos kokybės publikacijas teikiama didelė finansinė parama, kuria taip pat gali pasinaudoti doktorantai ir karjeros pradžioje dirbantys mokslininkai.

Dalyvavimas konferencijose taip pat yra reikšmingas ir rodo aišką tarptautinę orientaciją. Dalyvavimui konferencijose taip pat skiriama finansinė parama, kuria, kaip ir premijomis už publikacijas, gali naudotis visi vieneto darbuotojai.

Apdovanojimų sąrašas yra įspūdingas ir apima įvairius lygmenis (vidinį (universiteto, nacionalinį, tarptautinį). Tačiau ne visi išvardyti apdovanojimai yra svarbūs vertinant vieneto mokslinių tyrimų kokybę, nes kai kurie apdovanojimai yra gana bendro pobūdžio ir (arba) susiję su pasiekimais, nesusijusiais su moksliniais tyrimais.

Vertinamuoju laikotarpiu buvo nemažai dalyvaujama tarptautiniuose ir nacionaliniuose konkursiniuose MTEP mokslinių tyrimų projektuose, kurių temos aktualios teisiųjų tyrimų mokslo kryptyse. Vienetas sėkmingai dalyvavo padoriame skaičiuje Lietuvos mokslo tarybos skelbtų konkursų. Tarptautiniu mastu jis buvo partneris palyginti nedideliuose projektuose pagal Civilinės justicijos programą ir panašias ES programas. Vienetas pats nekoordinavo nė vieno tarptautinio ES finansuojamo projekto. Jis nedalyvavo specialiose ES mokslinių tyrimų programose (tokiose kaip EMTT ar "Horizontas2020/Europa").

Apskritai vieneto mokslinių tyrimų rezultatai yra labai geri ir sulaukia tarptautinio pripažinimo. Jis turi stiprią doktorantūros programą, kurioje studijuoja daug studentų, ir tvirtai siekia internacionalizacijos. Konkurencinio mokslinių tyrimų finansavimo rezultatai yra pakankami, tačiau galėtų būti geresni, ypač tarptautiniu lygmeniu.

VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis

Įvertis (balai)

4,5

Argumentuotas įvertinimo pagrindimas

VV poveikis įvairioms suinteresuotosioms šalims už akademinės bendruomenės ribų yra daugiausia nacionalinis. Vienetas yra įsikūręs šalies sostinėje esančiame nacionaliniame universitete, kuris tradiciškai yra pirmaujantis savo srities veikėjas. Tai natūraliai lemia, kad vienetas labai stipriai dalyvauja nacionalinių darbo grupių, komisijų, nacionalinių, regioninių ir vietos institucijų veikloje. Todėl vienetas dalyvavo daugelyje svarbių konsultacijų. Vieneto pateiktuose dokumentuose išvardyta daug (mokslinių tyrimų ir kitų) rezultatų, kurie yra labai svarbūs poveikio požiūriu. Vienetas labai gerai prisideda prie teisės aktų leidybos, teismų sprendimų ir kitų klausimų, susijusių su Lietuvos teisine sistema, svarstymo, taip pat yra atstovaujamas šalies Konstitucinio Teismo teisėjų gretose. Tai rodo, kad vieneto atliekami moksliniai tyrimai sulaukia viešo nacionalinio pripažinimo. Pateikiama keletas panašaus poveikio ir indėlio į politiką tarptautiniame kontekste pavyzdžių, tačiau tokio pobūdžio poveikis yra retesnis.

Kalbant apie akademinį poveikį, vieneto organizuojamų konferencijų ir renginių apžvalga yra labai gera, gerai bendradarbiaujama su kitomis institucijomis, taip pat ir tarptautiniu mastu. Renginiai apima įvairias temas.

Vieneto mokslininkai dalyvauja atitinkamų nacionalinių ir tarptautinių mokslo žurnalų redakcinių kolegijų veikloje (valdybos nario ar patarėjo teisėmis). Dalyvavimas aukšto lygio tarptautinių žurnalų redakcinėse kolegijose yra pakankamas, tačiau galėtų būti geresnis, ypač atsižvelgiant į vieneto dydį ir darbuotojų skaičių.

Dalyvavimas (tarptautinėse) akademinėse asociacijose yra geras. Dokumentuose išvardytos kai kurios eilinės darbuotojų narystės tokiose asociacijose, kurios yra ribotai svarbios, tačiau dalyvaujama ir atitinkamais lygmenimis (vykdomasis komitetas, darbo grupės pirmininkas ir t. t.). Be to, personalo nariai aktyviai dalyvauja (nacionalinėse ir tarptautinėse) šios srities ekspertų darbo grupėse.

Vieneto mokslininkai labai aktyviai dalyvauja populiarinimo ir informavimo veikloje tiek tradicinėje žiniasklaidoje, tiek rengiant (tarptautines) politikos apžvalgas ir komentarus. Be to, vykdoma įvairi kita aktuali ir įdomi veikla, apimanti įvairius komunikacijos kanalus (mokymo seminaras, podcast/Teise talk, GovTech). Be to, vienetas aktyviai veikia ir kitomis formomis, pavyzdžiui, rengdamas amicus curiae laiškus.

VV yra labai stiprus, kai kalbama apie ekonominį ir visuomeninį poveikį, ypač nacionaliniu lygmeniu, puikiai dalyvaudamas darbo grupėse, konsultacijose ir prisidedamas prie politikos formavimo.

VV MTEP veiklos perspektyvumas

Įvertis (balai)

4

Argumentuotas įvertinimo pagrindimas

Vieneto MTEP infrastruktūra aprašyta labai gerai, naujaisi pokyčiai ir planai aptarti labai gerai. Apskritai dabartinė infrastruktūra yra tinkama tolesnei teisinių mokslinių tyrimų plėtrai. Ji atitinka bendruosius standartus, turi geras biuro ir bibliotekos patalpas. Prieiga prie atitinkamų teisinių duomenų bazių ir žurnalų yra labai gera. Vienetas šiuo metu organizuoja savo biuro patalpas taip, kad jos geriau derėtų su mokslinių tyrimų grupių struktūra. Vieneto pateiktuose dokumentuose taip pat aiškiai kalbama apie dabartinį dalyvavimą tarptautiniuose tinkluose, tačiau čia nepateikiama ateities perspektyva: koks pageidautinas būsimas dalyvavimas su moksliniais tyrimais susijusiuose tarptautiniuose tinkluose, pavyzdžiui, mobilumo programose (Erasmus, Horizon Europe/Marie Curie stipendijos), jungtinėse doktorantūros programose (vėlgi: Marie Curie) arba būsimų konsorciųjų kūrimas siekiant konkuruoti dėl EMTT ar Horizon Europe finansavimo.

Apskritai grupė yra subalansuota tiek amžiaus, tiek lyties požiūriu. Vienete yra daug doktorantūros studentų ir (iš dalies su tuo susijusių) daug palyginti jaunų tyrėjų, kurių veiklos perspektyvumas ir augimas aiškiai remia vieneto politiką. Tai iš esmės teigiamai veikia jo veiklos perspektyvumą. Žmogiškųjų išteklių vadyba apima individualias finansines paskatas (premijas, naudojant fakulteto atlyginimų fondą), taip pat (konkurencingas) vidaus dotacijas vienerių-dvejų metų mokslinių tyrimų projektams. Vieneto darbo užmokesčio ir premijų planai yra orientuoti į atlygį už aukštos kokybės mokslinius tyrimus ir publikacijas, o tai sudaro galimybę išlaikyti kokybiškus mokslinius tyrimus atliekančius mokslininkus ir pritraukti naujus, jaunos, tokius pačius gebėjimus turinčius dėstytojus.

Doktorantai privalo dalyvauti vieneto pedagoginėje veikloje lietuvių ir anglų kalbomis. Vizito vietoje metu paaiškėjo, kad doktorantai iš esmės yra patenkinti darbo krūvio dalimis mokslinių tyrimų / dėstyto srityje. Dauguma jų yra labai atsidadę vienetui ir planuoja tęsti mokslinius tyrimus vienete, net jei įsidarbintų kur nors kitur (ne akademinėje srityje).

Studentų ir jaunųjų tyrėjų rengimo politika labai gerai plėtojama per teisės doktorantūros programą, per tarptautinį teisės doktorantūros studijų tinklą su kitais Europos universitetais ir kitą mokslinę veiklą. Ypač įdomi yra doktorantūros laboratorija, kuri padeda jaunesiems mokslininkams teikti paraiškas mokslinių tyrimų projektams ir rengti teises išvadas. Vienetas taip pat skatina (magistrantūros) studentų dalyvavimą moksliniuose tyrimuose per fakulteto Studentų mokslinę draugiją, taip pat per stipendijas, tutorystę, skatindamas studentų dalyvavimą mokslinių tyrimų projektuose, konferencijose, seminaruose ir kt. Vertinamuoju laikotarpiu vienetė dirbo 5 podoktorantūros tyrėjai, kuriems buvo skirtas projektinis finansavimas. Su veiklos perspektyvumu susijęs ir dažnas vieneto dalyvavimas tarptautiniuose ginčų nagrinėjimo teismuose, nes šie renginiai suteikia galimybę identifikuoti potencialius būsimus įvairių Teisės mokslo krypčių mokslininkus.

2023-2025 m. strateginis planas parengtas dalyvaujant didelei suinteresuotųjų šalių grupei, įskaitant socialinius partnerius ir absolventus. Planas yra labai tinkamas ir parodo mokslinių tyrimų, formavimo ir mokymo bei visuomenės tarpusavio ryšį. Jame numatyti tokie tikslai kaip internacionalizacija, tarpdiscipliniškumas, socialinis poveikis ir stipri bendruomenė (atitinka bendrą Vilniaus universiteto strateginį planą). Šie tikslai turi aiškius dalinius tikslus ir veiklas, kurios apima, pavyzdžiui, absolventų rengimą ateities visuomenei, aukšto tarptautinio lygio mokslinius tyrimus ir inovacijas mokytojų rengimo srityje (t. y. XXI a. pedagogiką).

Pagrindinė visa apimanti mokslinių tyrimų tema (2022-2024 m.) yra susijusi su iššūkiais, kuriuos teisei sistemai kelia daugybė krizių, darnus vystymasis ir skaitmeninės technologijos. Ši tema yra gerai argumentuota ir tinkamai suskirstyta į tris posirčius. Šios sritys aprašytos gana išsamiai (dalyvaujantys darbuotojai, tarptautinis bendradarbiavimas). Padaryti pasirinkimai suteikia gerą pagrindą tikslingiems moksliniams tyrimams, kiekvienai temai skiriama pakankamai masės ir mokslinių tyrimų pajėgumų. "Vienetas" labai tinkamai išnaudoja vieną iš savo pranašumų ateities mokslinių tyrimų planams, t. y. glaudžius ryšius su kitais to paties universiteto fakultetais: tai leidžia lengvai plėtoti įvairias daugiadisciplines taikomųjų mokslinių tyrimų programas.

Vertinamasis vienetas atliko savo stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių įvertinimą taip pat yra labai geros kokybės. Jame realistiškai pateikti pagrindiniai vidiniai ir išoriniai veiksniai, svarbūs tolesnei vieneto plėtrai.

Ekspertų grupės nuomone, labai tikėtina, kad vienetas išlaikys dabartinius MTEP kokybės ir poveikio reitingus. Tai grindžiama strateginio plano, mokslinių tyrimų plano, esamų doktorantų ir SSGG analizės kokybe, taip pat svarbia ir ilgalaikė vieneto padėtimi Lietuvos teisinėje erdvėje. Taip pat labai teigiamai vertintina gerai parengta doktorantūros programa, mokslininkų grupės amžiaus sudėtis ir dėmesys, kurį vienetą skiria jaunųjų mokslininkų ugdymui. Norint pagerinti ypač MTEP kokybės vertinimus, reikės žengti dar vieną žingsnį tarptautiškumo link, ypač aktyviau dalyvaujant tarptautiniame konkursiniame finansavime, remiantis neseniai šioje srityje pasiektais laimėjimais (MSCA stipendija, partneris sėkmingai pateiktoje Horizon-HEALTH paraiškoje). Ekspertų grupė norėtų pabrėžti, kad svarbu teikti paraiškas ne tik kaip partneriui, bet ir kaip pagrindiniam partneriui ar pagrindiniam tyrėjui.

Rekomendacijos dėl VV veiklos tęstinumo ir (arba) tobulinimo

Ekspertų grupė pripažįsta, kad per pastaruosius penkerius metus vienetą padarė pažangą mokslinių tyrimų rezultatų ir ypač didėjančio tarptautinio pripažinimo požiūriu. Ji ragina vienetą toliau eiti šiuo keliu, aiškiai orientuojantis į tarptautines publikacijas ir dalyvavimą tarptautinėse konferencijose. Galima pateikti tris rekomendacijas, kaip toliau gerinti vieneto mokslinių tyrimų (tarptautinį) profilį.

Pirmiausia ekspertų grupė rekomenduoja vienetai aktyviau dalyvauti tarptautiniuose mokslinių tyrimų projektuose, ypač pagal ES mokslinių tyrimų programas, pavyzdžiui, EMTT ir "Horizontas Europa", taip pat atlikti koordinatoriaus vaidmenį. Šiuo metu vienetas turi gerus ryšius su kai kuriais esamais tinklais, tačiau jis turėtų sutelkti dėmesį į ryšių plėtojimą ir investuoti į svarbesnį vaidmenį (kuriant) atitinkamus mokslinių tyrimų konsorciumus.

Antra, vienetas galėtų labiau įtraukti į savo veiklą užsienio mokslininkus, t. y. pritraukti daugiau vizituojančių profesorių, daugiau (ilgalaičių) užsienio doktorantų ir (net) daugiau trumpalaikių mokslininkų. Jis gali aktyviau dalyvauti prieinamose programose, pavyzdžiui, Marie Curie.

Trečia, nors nacionaliniu lygmeniu doktorantūros programa yra labai stipri, jos tarptautinis aspektas galėtų būti dar labiau sustiprintas (daugiau užsienio doktorantų, daugiau disertacijų, paskelbtų anglų kalba, ypač tų, kurių turinys aiškiai susijęs su tarptautine teise).

3. IŠVADOS

APIBENDRINAMOJI ATASKAITA S1 SOCIALINIŲ MOKSLŲ GRUPĖ

Išvada ir aplinkybės

Grupė S1 vertino aštuonis skirtingus vertinamųjų vienetų, atstovaujančių Teisės (4), Politikos mokslų (3), Komunikacijos ir informacijos (2) ir sudėtinę komunikacijos ir informacijos, Sociologijos ir Politikos mokslų sritį (1), sritį. Skirtingos buvo ne tik susijusios disciplinos, bet ir labai skyrėsi vienetų dydis (nuo 2 MVDDA iki 23,55 MVDDA). Akivaizdus, tačiau vis dėlto labai reikalingas išlyga šios ataskaitos dalies pradžioje yra ta, kad daryti apibendrinančias išvadas "dėl socialinių mokslų Lietuvoje", remiantis tokiu nedideliu skaičiumi labai skirtingų atvejų, yra susiję su dideliais apribojimais. Tokie apribojimai ypač aktualūs lyginant skirtingų disciplinų vienetus, kas čia ir bus daroma.

Vidutiniškai šioje ekspertų grupėje vertinti vertinamieji vienetai gavo nuo 3,5 iki 4 balų (3,55 balo už mokslinių tyrimų kokybę, 3,85 balo už poveikį ir 3,6 balo už veiklos perspektyvumą). Šioje ataskaitos santraukoje pirmiausia bus trumpai aptartos ekspertų grupės išvados, susijusios su trimis vertinimui taikytais kriterijais, po to bus aptarti kai kurie konkretesni aspektai. Apibendrinimas baigiamas tam tikrais pamąstymais apie vertinimo procesą.

Rekomendacijų galima rasti visame tekste, jos paryškintomis raidėmis pažymėtos taip: "ekspertų grupė **rekomenduoja**" arba "ekspertų grupė pataria".

MTEP veiklos kokybė

Vidutinis MTEP veiklos kokybės balas 2018 m. palyginamajame ekspertiniame vertinime buvo 2,9 balo (36 vertinamųjų vienetų Socialinių mokslų ekspertų grupėje), o šiame 2023 m. vertinime - 3,55 balo. Tai rodo, kad kokybė pagerėjo, ir tai pasitvirtina, jei pažvelgsime į tuos -devynis - atvejus, kai dabartinio vertinimo vertinamieji vienetai iš esmės yra palyginami (pagal sudėtį ir Mokslo kryptį) su 2018 m. vertinimo vertinamaisiais vienetais: vienas vertinamasis vienetas išlaikė savo balą, keturi vertinamieji vienetai pagerino savo balą 0,5 balo, o keturi vertinamieji vienetai pagerino savo balą vienu balu. Dalį šio poveikio galėjo lemti dabartiniame vertinime įvesta galimybė skirti 0,5 balo (tuo tarpu 2018 m. PEV buvo naudojami tik suapvalinti skaičiai). Vis dėlto pagerėjimas yra reikšmingas, o vidutinis 3,55 balo balas už mokslinių tyrimų kokybę rodo, kad moksliniai tyrimai yra geros kokybės ir turi tam tikrą tarptautinį pripažinimą.

Mokslinių tyrimų kokybės balai pasiskirstė taip: Rezultatai: 2,5 (1 vienetas), 3,0 (2 vienetai), 3,5 (3 vienetai), 4,0 (3 vienetai) ir 4,5 (1 vienetas). Tai rodo, kad nemaža dalis vienetų žengė žingsnį į tarptautinį lygį savo srityje, tačiau didžioji dalis jų dar to nepadarė. Ekspertų grupė pastebi, kad visuose vienetuose yra pavienių tyrėjų ir (arba) mažesnių mokslinių tyrimų grupių, kurios yra užmezgusios ryšius su tarptautine savo mokslo krypties mokslinių tyrimų bendruomene, tačiau tik kai kuriais atvejais šie ryšiai yra platesni ir mažiau pagrįsti tokių pavienių pirmtakų veikla. Todėl šioje apžvalgoje (po poveikio ir veiklos perspektyvumo aptarimo) daugiausia dėmesio bus skiriama ir pateikiamos rekomendacijos dėl labiau struktūrinio pobūdžio klausimų, kurie apibrėžia tokio platesnio ir labiau institucionalizuoto mokslinių tyrimų internacionalizavimo galimybes:

- Leidybos strategijos;
- doktorantūros reikalavimai;
- doktorantūros programoms ir tarpdiscipliniškumui;
- Kritinė masė, mokslinių tyrimų temos ir tarptautinis bendradarbiavimas.

MTEP veiklos poveikis

Vidutinis balų vidurkis šioje srityje yra aukštesnis (3,85) nei mokslinių tyrimų kokybės srityje. Dauguma vienetų labai aktyviai skleidžia žinias, ypač nacionaliniu ir subnacionaliniu lygmeniu. Ekspertų grupei buvo pateikta keletas labai gerų mokslinių tyrimų, turinčių didelį poveikį visuomenei, pavyzdžių, taip pat daug įdomios vienetų vykdomos informavimo veiklos. Pastaroji veikla yra ypač įspūdinga, jei atsižvelgsime į tai, kad paskutinę vertinamojo laikotarpio dalį tokią veiklą labai apsunkino Kovido pandemija. Ekspertų grupė taip pat pripažįsta, kad poveikio veikla yra labai plati ir apima visą galimą dalyvavimo spektrą: nuo pasirodymų žiniasklaidoje iki dalyvavimo ekspertų komitetuose, nuo populiarinimo renginių iki ekspertų konsultacijų. Ekspertų grupės išvados patvirtina ankstesnių vertinimų rezultatus: apskritai Lietuvos socialinių mokslų tyrėjai informavimą visuomenei laiko vienu iš svarbiausių prioritetų. Akivaizdu, kad vieni tyrėjai yra aktyvesni nei kiti, priklausomai nuo įgūdžių ir pageidavimų. Kartu ekspertų grupė, pakartodama 2018 m. vertinimo išvadas, rekomenduoja **apsvarstyti** išteklių (ypač laiko) panaudojimo kompromisą tarp dviejų veiklos rūšių (mokslinių tyrimų kaip tokių, viena vertus, ir informavimo visuomenei, kita vertus). Viena neturėtų būti vykdoma kitos sąskaita. Profesorius, kuris daug laiko skiria darbui komitetuose, konsultacijoms ir pasirodymams žiniasklaidoje, neturi laiko moksliniams tyrimams. Ilgainiui, laikui bėgant, tai, ką jis gali pasiūlyti informuodamas visuomenę apie valdžios institucijas ar jas konsultuodamas, pasensta ir tampa nebereikalinga.

Be to, visuomenės poveikis šiuo metu daugiausia pasireiškia vietos, regioniniu ir nacionaliniu valdžios lygmenimis bei plačiojoje viešojoje erdvėje. Struktūrinio dalyvavimo su įmonėmis (arba jų finansavimo moksliniams tyrimams) požymių yra labai mažai. Be to, apskritai ryšiai su tarptautinėmis ir Europos institucijomis yra riboti. Poveikis akademinėje bendruomenėje, kuris labiausiai tiesiogiai susijęs su MTEP veiklos kokybe ir akademinė reputacija, taip pat gali būti pagerintas. Ekspertų grupė pripažįsta, kad kai kurie atskiri mokslininkai užima svarbias pareigas tarptautiniu mastu (aukštos kokybės žurnalų redakcinėse kolegijose, tarptautinėse akademinėse asociacijose), tačiau dažnai dalyvavimas yra regioninis ar nacionalinis ir (arba) susijęs su vidaus žurnalais. Kita vertus, ekspertų grupei susidarė įspūdis, kad vienetų organizuojami moksliniai renginiai (ypač internetiniai arba mišrūs renginiai) tapo labiau orientuoti į tarptautinę veiklą. Kalbant apie poveikį, ekspertų grupė **rekomenduoja** vienetams ieškoti būdų, kaip išplėsti ir pajavairinti jų poveikį visuomenei.

Veiklos perspektyvumas

Vidutinis šios grupės vienetų veiklos perspektyvumo įvertinimas yra 3,6 balo, o tai reiškia, kad apskritai ekspertų grupė tikisi, jog vienetai išlaikys savo (labai) gerus įvertinimus arba net juos pagerins. Veiklos perspektyvumo vertinimas grindžiamas personalo sudėtimi ir žmogiškųjų išteklių valdymo politika (įskaitant naujų tyrėjų mokymą), vienetų strateginiais planais ir jų mokslinių tyrimų prioritetų nustatymu bei infrastruktūra.

Apskritai vienetų personalo sudėtis, vertinant pagal amžių ir lytį, yra sveika ir atrodo, kad vidutiniškai "jaunesnė" nei daugelyje kitų Europos šalių. Darbuotojai yra pakankamai apmokyti, o paskyrimo reikalavimai atitinka tarptautinius standartus. Tačiau ekspertų grupė pastebėjo, kad daugelis vienetų turi palyginti mažai mokslinių tyrimų pajėgumų (VDDA). Didelės "mokslinių tyrimų grupės" iš tikrųjų yra kur kas mažesni mokslinių tyrimų pajėgumai, matuojami VDDA, dėl ne visą darbo dieną dirbančių darbuotojų (ypač tyrėjų) ir dėstytojų įsipareigojimų (dėstytojų). Kalbant apie pastarąjį klausimą, Lietuvos situacija (kai maždaug trečdalis darbo laiko skiriama MTEP) nedaug skiriasi nuo kitų Europos šalių. Dėl pirmojo klausimo ekspertų grupė **rekomenduoja tiek** vienetams, tiek valdžios institucijoms skatinti, kad (vyriausiųjų ir vyresniųjų) tyrėjų pareigybės būtų naudojamos ne mažiems etatams, o visam etatui. Ekspertų grupė nustatė, kad bendra žmogiškųjų išteklių valdymo politika yra tinkama. Tačiau ne vieno apsilankymo vietoje metu buvo paminėta,

kad trūksta (mokslinių tyrimų) akademinų atostogų galimybių. Atrodo, kad tai struktūrinis trūkumas. Ekspertų grupė **rekomenduoja** vienetams apsvarstyti tokias galimybes, jei jų dar nėra.

Galima patobulinti strateginius planus ir mokslinių tyrimų prioritetų nustatymą. Šiuo atveju vienetų pateiktos informacijos (strateginiai planai, SSGG analizė, MTEP temų pagrindimas) kokybės įvairovė buvo gana didelė – nuo labai geros (geras pagrindimas, aiškus prioritetų nustatymas, dėmesys įgyvendinimui) iki labai nereikalingos. Jei to dar nėra padaryta, ekspertų grupė **rekomenduoja** vienetams nustatyti tinkamą strateginio planavimo ciklą.

Įdomu tai, kad vienetai labai skirtingai interpretavo MTEP "infrastruktūrą". Daugeliu atvejų buvo pateikta informacija apie bibliotekų infrastruktūrą ir prieigą prie duomenų bazių, o tai nėra labai svarbu vertinant konkrečius vertinamuosius vienetus ir mokslines kryptis, nes ši infrastruktūra yra visoje institucijoje ir paprastai ji ir taip atitinka standartus. Svarbesnis yra dalyvavimas tarptautinėse MTEP organizacijose, tačiau dažnai tai buvo aiškinama kaip (institucinė ar individuali) narystė atitinkamos srities akademinėse asociacijose, o ne kaip mokslinių tyrimų konsorcių, universitetų aljansų ar panašių bendradarbiavimo mokslinių tyrimų srityje schemų kūrimas ir dalyvavimas juose. Ekspertų grupė **rekomenduoja** vertinamiesiems vienetams įvertinti, kaip mokslinių tyrimų infrastruktūra, suprantama kaip dalyvavimas mokslinių tyrimų tinkluose, gali prisidėti prie jų (internacionalizacijos) tikslų įgyvendinimo.

Toliau ekspertų grupė atkreipia dėmesį į kai kuriuos konkretesnius, tačiau svarbiausius klausimus.

Leidybos strategijos

Visi vienetai yra sudarę susitarimus, kuriais darbuotojai finansiškai skatinami skelbti publikacijas, ypač tarptautiniu mastu. Daugeliu atvejų tokia tvarka taikoma jau gana seniai. Remdamasi, be kita ko, vienetų strateginiais planais, ekspertų grupė nustatė, kad dauguma vienetų vadovaujasi gana bendra publikacijų internacionalizavimo idėja, t. y. jie siekia labai bendro tikslo – "daugiau tarptautinių publikacijų", pernelyg neskirdami tarptautinių leidinių kokybės. Kadangi tarptautinis pripažinimas yra pagrindinis internacionalizacijos veiksnys, tarptautinių leidinių reputacija turėtų būti svarbus leidybos strategijos ir finansinių paskatų naudojimo aspektas. Vienas ar du straipsniai gerai žinomuose aukščiausio lygio žurnaluose turi kur kas didesnį poveikį tarptautinio pripažinimo požiūriu nei daug "tarptautinių publikacijų" žemo lygio žurnaluose. Kuo aukštesnė / žemesnė kartelė, tuo didesnis / mažesnis poveikis reputacijos požiūriu. Tas pats pasakytina ir apie monografijas: ne visos tarptautinės knygų leidyklos yra vienodai geros; labai skiriasi – ypač – taikomo recenzavimo griežtumas.

Tarptautinės publikacijos žemo lygio leidiniuose neturėtų būti skatinamos. Todėl ekspertų grupė **pataria** tikslinti leidybos strategijas, persvarstyti ir atnaujinti dabartinius finansinius susitarimus. Pavyzdžiui, paskatas būtų galima suderinti su klasifikacija, kuri naudojama Mokslinių tyrimų tarybai atliekant metinį mokslinių tyrimų rezultatų vertinimą, tačiau, aišku, su tolesne smulkesne klasifikacija pagal atitinkamas disciplinas ir mokslinių tyrimų temas. Atrodo, kad metiniame vertinime naudojama klasifikacija turi labai ribotą skiriamąją galią tarp straipsnių bet kuriame recenzuojamame žurnale, straipsnių, kurie patenka į 10 % labiausiai cituojamų straipsnių pasaulyje, ir straipsnių su JIF CA JCR ir (arba) SNIP Scopus indeksuojamuose žurnaluose. Darbuotojams turėtų būti aišku, kas laikoma aukščiausio lygio leidiniais, o kas ne, ir kaip svarbu atskirti aukštą ir žemą kokybę. Ekspertų grupė taip pat **rekomenduoja** skatinti (ir finansiškai skatinti) bendraautorystę su užsienio kolegomis, nes tai neabejotinai prisideda prie tarptautinio pripažinimo ir didina tolesnes internacionalizacijos galimybes.

Finansinės paskatos gali būti svarbios priemonės, tačiau jos turėtų būti platesnio priemonių rinkinio, apimančio paramą pačiam rašymo procesui, dalis (pavyzdžiui, kalbos redagavimas, pakankamai laiko rašymui). Šiuo atžvilgiu taip pat svarbu rengti reguliarius susitikimus, kuriuose darbuotojai aptartų dokumentų projektus. Dauguma vienetų rengia tokius susitikimus (departamento ar skyriaus lygmeniu,

mokslinių tyrimų grupėse ir t. t.), tačiau ir šiuo atveju ekspertų grupė pataria kartkartėmis persvarstyti tvarką (tikslą, dydį, dažnumą, galimą pašalinių asmenų dalyvavimą diskusijose ir t. t.).

Kitas klausimas, susijęs su publikavimo strategija, yra pasirinkimas tarp publikacijų nacionaliniuose leidiniuose (daugeliu atvejų - lietuvių kalba) ir tarptautiniuose leidiniuose (daugeliu atvejų - anglų kalba). Šis klausimas žinoma, nėra būdingas tik Lietuvos kontekstui, nes socialinės problemos dažnai yra vietinio pobūdžio ir labai priklauso nuo konteksto. Dėl to atsiranda natūrali tendencija tirti socialinius reiškinius lokaliai ir publikuoti lokaliai, kenkiant tarptautiniams leidiniams. Atitinkamas vietinių ir tarptautinių publikacijų derinys taip pat skirsis pagal socialinių mokslų disciplinas, o, pavyzdžiui, tokiose disciplinose kaip teisė, atsižvelgiant į jos sąsajas su nacionaline teisėkūra ir nacionaliniais teismų procesais, bus palyginti daug nacionalinių publikacijų. Tačiau ekspertų grupė **rekomenduoja** visiems vienetams ir visoms disciplinoms apsvarstyti kombinuotų leidinių galimybes (t. y. skelbti leidinius ir nacionaliniu, ir tarptautiniu mastu, remiantis ta pačia medžiaga). Paprastai tokiems kombinuotiems leidiniams reikia skirti tam tikrą dėmesį ankstyvojoje mokslinių tyrimų proceso stadijoje. Jei nacionalinei publikacijai gali pakakti vien tik esamų teorinių ir analitinių metodų pritaikymo "Lietuvos atveju", tai tarptautinėms publikacijoms reikia kur kas didesnės teorinės pridėtinės vertės, tyrimo plano ir originalumo.

Galiausiai yra ir vidinių publikacijų klausimas, kuris kritiškai aptartas ir ankstesnių PEV apibendrinimuose. Vidiniai leidiniai dažniausiai susiję su vidiniais žurnalais (kurie leidžiami tik anglų kalba arba derinami straipsniai lietuvių ir anglų kalbomis), tačiau taip pat gali būti monografijos ar redaguotos knygos, kurias leidžia "universitetinė spaustuvė" (savo institucijoje arba platesnio regiono universitete). Nors tokie leidiniai gali būti indeksuojami tarptautinėse duomenų bazėse (pvz., Scopus), paprastai nepatartina **a)** publikuoti tokiuose leidiniuose ir **b)** eikvoti laiko, energijos ar finansinių išteklių jiems tvarkyti. Vidiniai žurnalai yra labai mažai matomi, nes jų yra labai daug. Jų poveikio koeficientai labai maži, todėl jie nėra patrauklūs autoriams ne iš savo Institucijos. Išorės ryšiai dažnai apsiriboja nedideliu regioniniu autorių tinklu, kurie publikuojasi vieni kitų vidiniuose žurnaluose. Taigi šie leidiniai nepadidina vienetų tarptautinio pripažinimo. Atvirškčiai: tarptautiniu mastu į juos iš tiesų nėra rimtai žiūrima, nebent juos leidžia labai aukšto rango universitetai. Yra labai nedaug pavyzdžių, kai vidiniai žurnalai laikui bėgant tapo pripažintais savo srities žurnalais, pavyzdžiui, juos perėmė žinomi leidėjai. Argumentas, kad vidaus žurnalai suteikia galimybę ypač pradedantiesiems tyrėjams įgyti leidybos proceso patirties, nepasitvirtina. Patirties jie gali įgyti ir teikdami straipsnius padoriems žurnalams ir tokiu atveju tikriausiai sulauks kokybiškesnio savo darbų recenzavimo.

Doktorantūros reikalavimai

Remdamasi ankstesne tema, ekspertų grupė **pataria tiek** vienetams, tiek Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai sugriežtinti reikalavimus doktorantams. Apskritai ekspertų grupė nustatė, kad daugelis daktaro disertacijų vis dar rašomos lietuvių kalba, o tarptautinių publikacijų įrodymų yra labai nedaug, net jei jų temos labai tinka tarptautinei (-ėms) publikacijai (-oms). Tačiau ekspertų grupė norėtų pabrėžti, kad tokia situacija būdinga ne tik Lietuvai. Tinkamų standartų doktorantams nustatymas (t. y. griežtas, bet nesukeliantis situacijos, kai studentai yra atgrasomi) - tai klausimas, dėl kurio ne kartą diskutuota ir daugelyje kitų šalių. Vis dėlto reikalavimų kėlimas šiame akademinės karjeros etape turės nemažą ilgalaikį poveikį.

Šiuo metu Lietuvoje (socialiniams ir humanitariniams mokslams) taikomas reikalavimas disertacijos rengimo metu paskelbti du straipsnius recenzuojamuose mokslo leidiniuose, iš kurių vienas - tarptautiniame leidinyje, kuriame daugiau kaip pusė redakcinės kolegijos narių nėra šalies, kurioje skelbiamas leidinys, atstovai, arba mokslo leidiniuose, turinčiuose citavimo indeksą CA WoS ar Elsevier Scopus duomenų bazėse, arba mokslinėje monografijoje. Jei disertacija grindžiama tik straipsniais (disertacija, paremta straipsniais), reikalaujama pateikti keturis straipsnius moksliniuose leidiniuose, kurių citavimo indeksas nurodytas CA WoS arba Elsevier Scopus duomenų bazėse. Ekspertų grupės nuomone, šie reikalavimai vis dar sudaro sąlygas žemos kokybės produkcijai. Disertacijos, grindžiamos straipsniais, atveju, pirma, vienas iš dviejų straipsnių

gali būti publikuotas bet kuriame recenzuojamame žurnale. Antra, reikalavimai kitam straipsniui yra gana silpni. Indeksavimas Scopus sistemoje pats savaime neužtikrina aukštos kokybės, o dauguma vidinių žurnalų savo redakcines kolegijas sudarė taip, kad daugiau nei pusė jų narių yra užsieniečiai. Be to, gali būti, kad vienas iš straipsnių yra bendraautorius, o kandidatas nėra pirmasis bendraautorius. Jei disertacija grindžiama straipsniais (reikalaujama pateikti keturis WoS arba Scopus indeksuojamus žurnalo straipsnius), indeksavimas Scopus sistemoje pats savaime dar negarantuoja pakankamos kokybės. Be to, šiuo atveju nuostatai suteikia galimybę būti dviejų iš keturių straipsnių (ne pirmuoju) bendraautoriumi.

Doktorantūros programos ir tarpdiscipliniškumas

Lietuvoje teisė "vykdyti doktorantūros studijas" tam tikroje mokslo kryptyje suteikiama pavieniems universitetams arba nedideliems universitetų konsorciams. Nuo 2023 m., sprendžiant, ar universitetas turi pakankamą mokslinių tyrimų kokybę atitinkamoje mokslo kryptyje, kad turėtų teisę vykdyti doktorantūros studijas, bus remiamasi PEV rezultatais.

Ekspertų grupė pastebėjo, kad Lietuvoje doktorantūros studijų organizavimas ir juo grindžiamas "Mokslo krypčių" pasirinkimas vis dar atitinka tradicines mokslinių tyrimų srities disciplinas. Tačiau šios "disciplinos silosai" gali trukdyti tarpdisciplininiam doktorantūros tyrimams, taip pat bendradarbiavimui su vienetais, kurie atstovauja kelioms mokslinių tyrimų sritims. Todėl ekspertų grupė **pataria** Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai apsvarstyti galimybę sukurti sistemą, kuri sudarytų sąlygas glaudesniai tarpdisciplininiam bendradarbiavimui, nutolstant nuo šių disciplininių linijų, kai kalbama apie doktorantūros laipsnius, doktorantūros studijų vietų finansavimą ir doktorantūros vykdymą.

Be to, atsižvelgiant į nedidelį Lietuvos mokslinių tyrimų sistemos mastą, atskirų programų kūrimas vienoje mokslo disciplinoje, atrodo, neturi didelės prasmės. Pavyzdžiui, kam gana mažoje šalyje turėti dvi politikos mokslų doktorantūros programos (VU; VDU su LKA, KTU ir KU)? Tai programos, kurios aptarnauja labai ribotą studentų skaičių (apie 3-5 naujus doktorantus kasmet). Ekspertų grupė **rekomenduoja** ieškoti būdų, kaip geriau sutelkti išteklius ir sukurti pakankamą kritinę masę. *Kraštutiniu atveju* Socialinių mokslų srityje būtų galima galvoti apie dvi ar tris (tarpdisciplinines) nacionalines doktorantūros mokyklas (kuriose dalyvautų visos institucijos), siūlančias aukštos kokybės kursus ir renginius (pvz., vasaros ir žiemos mokyklas), kuriuose dalyvautų tarptautiniu mastu pripažinti kviestiniai darbuotojai.

Kritinė masė, mokslinių tyrimų temos ir tarptautinis bendradarbiavimas

Ekspertų grupės nuomone, pernelyg dažnai vienetai pateikdavo mokslinių tyrimų programas, kurių mokslinių tyrimų temų įvairovė ir mastas buvo labai dideli. Ekspertų grupei susidarė įspūdis, kad daugelis vienetų rengia mokslinių tyrimų programas remdamiesi poreikiu aprėpti visas pagrindines "vadovėlines" savo mokslo krypties temas arba noru įtraukti visų dabartinių darbuotojų specializacijas. Ypač mažesniems vienetais bandymas aprėpti platų temų spektrą nėra prasmingas ir veda prie susiskaidymo. Toks susiskaidymas gali būti susijęs su aukštos kokybės mokslinių tyrimų rezultatais, tačiau tuomet jie bus grindžiami pavienių tyrėjų veikla ir nebūtinai bus tvarūs.

Apskritai kritinės masės trūkumas kenkia mokslinių tyrimų kokybei. Ekspertų grupė **rekomenduoja** vienetais nepradėti nuo visų galimų temų išvardijimo, o pradėti nuo kito galo. Vienetai turėtų kritiškai apsvarstyti, kas sudarytų minimalią kritinę masę (kalbant apie mokslinių tyrimų VDDA), kad tam tikra tema būtų galima atlikti aukštos kokybės mokslinius tyrimus. Bendras turimų VDDA skaičius parodo, kiek mokslinių tyrimų temų vienetai yra prioritetingi.

Kritinę masę vienete galima užtikrinti nustatant prioritetingas mokslinių tyrimų temas, tačiau šiuo atveju ekspertų grupė taip pat **pataria** institucijoms ir valdžios institucijoms siekti glaudesnio tarpinstitucinio bendradarbiavimo Lietuvoje, panašiai kaip tai daroma su doktorantūros programomis ir nacionalinių doktorantūros mokyklų idėja, paaiškinta pirmiau.

Žengdama dar vieną žingsnį į priekį, ekspertų grupė **pataria** imtis panašių veiksmų tarptautinio bendradarbiavimo srityje, nes tai dar vienas būdas sukurti kritinę mokslinių tyrimų pajėgumų masę. Nors akivaizdžiai matomi patobulinimai, ekspertų grupė nustatė, kad vertinamieji vienetai apskritai vis dar palyginti mažai dalyvauja tarptautiniame bendradarbiavime mokslinių tyrimų srityje, t. y. turi ribotą mokslinių tyrimų infrastruktūrą mažiau tradicine prasme. Ypač paraiškos tarptautiniam mokslinių tyrimų finansavimui gauti kaip koordinatoriui ir (arba) vadovujančiam partneriui vis dar yra išskirtinės. Ekspertų grupė **pataria** investicijas į tokios infrastruktūros kūrimą paversti pagrindine strateginių planų tema ir šią veiklą išimti iš ad hoc galimybių, kurias sukuria konkretūs kvietimai ir su jais susiję kitų tarptautinių partnerių prašymai dalyvauti. Tai ilgalaikė veikla, susijusi su mokslinių tyrimų prioritetų nustatymu, kuriai reikia planavimo (ir kantrybės).

Keletas pamąstymų apie vertinimo procesą

Galiausiai ekspertų grupė norėtų pamąstyti apie kai kuriuos vertinimo proceso aspektus.

Apskritai ekspertų grupė buvo patenkinta informacijos, kurią vienetai pateikė savo ataskaitose, kokybe (t. y. Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos nustatyta ir Lietuvos mokslo tarybos pateikta vertinamųjų vienetų duomenų byla, skirta PEV). Tik retkarčiais pasitaikė nedidelių trūkumų (pvz., neveikė nuorodos, trūko informacijos). Tačiau yra keletas pagrindinių ataskaitų **tobulinimo aspektų**:

- Duomenis apie darbuotojus (skaičius, VDDA, MVDDA, kiti darbuotojai) 3 dalyje, taip pat susijusius su 7 dalies apžvalgomis, ne visada buvo lengva interpretuoti. Iš šių duomenų negalima susidaryti vienareikšmiško vaizdo apie vieneto dydį mokslinių tyrimų pajėgumų požiūriu, apie tai, kiek tie pajėgumai yra sutelkti ar paskirstyti daugeliui asmenų, kaip vienetas yra suformuotas ir pan. Būtų naudinga daugiau "tradicinės" informacijos apie vieneto (skyrių ir (arba) mokslinių tyrimų grupių organizacinė schema (-os) su pavadinimais, pareigybėmis (įskaitant, pavyzdžiui, podoktorantūros pareigybes) ir - mokslinių tyrimų - VDDA). Taip pat būtų labai patogu aiškiau apžvelgti internacionalizacijos aspektus, susijusius su personalo sudėtimi (užsienio darbuotojai, trumpalaikiai ir ilgalaikiai užsienio moksliniai bendradarbiai, kviestiniai profesoriai ir t. t.);
- duomenis apie doktorantūros studijas būtų galima papildyti trumpa doktorantūros programos (-ų) turinio apžvalga: kursinis darbas, privalomasis akademinis darbas be doktorantūros tyrimų, vadovavimo tvarka ir pan. Tokiu būdu ekspertų grupei nereikėtų gaišti brangaus laiko vizito vietoje metu, kad doktorantai ją informuotų apie tokius formalius susitarimus, ir ji galėtų daugiau dėmesio skirti jų patirčiai ir įžvalgoms. Be to, straipsniais pagrįstų disertacijų atveju būtų gerai turėti prieigą (doi-links) prie pagrindinių straipsnių;
- Svarbus klausimas, kurį vienetai taip pat iškėlė per vizitus vietoje ir atsakymuose į ataskaitų projektus, yra susijęs su 5.1 ir 5.2 punktuose pateiktais sąrašais. Vienetai galėjo pateikti tik tam tikrą skaičių geriausių mokslinių tyrimų rezultatų ir geriausių konferencijų straipsnių, kurių skaičius priklausė nuo jų dydžio. Tai turėjo įvairių pasekmių. Pirmiausia tai reiškė, kad ekspertų grupė negalėjo apžvelgti viso mokslinių tyrimų rezultatų masto. Be to, vieneto pateikti sąrašai nebuvo atrinkti atsitiktine tvarka, juose buvo pateikti, vieneto nuomone, "geriausi" darbai. Akivaizdu, kad atrenkant darbus greičiausiai buvo atsižvelgta ne tik į leidinio ar konferencijos pranešimo kokybę, bet ir į kitus aspektus, pavyzdžiui, į sąrašė esančių darbų pasiskirstymą tarp tyrėjų, tyrimų grupių ir temų. Be to, nustatyti apribojimai paskatino vienetus pateikti papildomos medžiagos (publikacijų sąrašų, lentelių, grafikų) vizito vietoje metu arba kaip priedus prie atsakymų į ataskaitų projektus. Atsižvelgiant į tokios informacijos įvairovę (ir todėl nepakankamą palyginamumą tarp vienetų), į tai, kad nebuvo galimybės patikrinti jos tikslumo, ir į vėlyvą informacijos pateikimo etapą, ji buvo mažai naudinga arba visai nenaudinga ekspertų grupei. Mokslinių tyrimų tarybos pateikta metinių vertinimų rezultatų suvestinė leido susidaryti tam tikrą vaizdą apie santykinis

skirtingų institucijų veiklos rezultatus skirtingose mokslo kryptyse, tačiau absoliutūs rodikliai, susiję su publikacijomis (metinis formalus vertinimo balų vidurkis, tenkantis vienam VDDA (SD)), nebuvo naudinga informacija;

- Nepaisant nurodymų, kai kurie vienetai teigiamus paraiškų konkursiniam MTEP finansavimui gauti (pvz., podoktorantūros finansavimui) rezultatus įvardijo kaip apdovanojimus. Apskritai daugelis vienetų nurodė apdovanojimus, kurie neturėjo jokios arba turėjo labai ribotą reikšmę mokslinių tyrimų kokybei (pavyzdžiui, apdovanojimai už paslaugas visuomenei, apdovanojimai už pedagoginę veiklą);
- Vertinime poveikio aspektas susijęs su poveikiu už akademinės bendruomenės ribų, tačiau ekspertai turėjo atsižvelgti ir į informaciją apie poveikį akademinėi bendruomenei (moksliniai renginiai, dalyvavimas redakcinėse kolegijose ir mokslinių tyrimų asociacijose). Tai turėtų būti persvarstyta;
- Dalyvavimo konkurso būdu vykdomuose projektuose apžvalga turėtų būti papildyta visų paraiškų (kaip pagrindinio partnerio ar dalyvio) konkursiniam mokslinių tyrimų finansavimui (nacionaliniam, tarptautiniam) gauti vertinimo laikotarpiu apžvalga (sėkmingos, nesėkmingos, svarstomos), nes ekspertų grupė mano, kad tai yra svarbus mokslinių tyrimų veiklos kokybės aspektas;
- Galiausiai, 7.2 dalyje pateikta vieneto tyrėjų apžvalga (excel failai su URL nuorodomis į jų profilius) yra labai nenaudinga. Dažnai šie sąrašai yra gana ilgi (vienu šios grupės atveju - net 71 tyrėjas). Be to, profilių puslapiai skirtinguose vienetuose pateikiami įvairiais būdais ir skirtingais formatais. Dažnai profilių puslapiai nėra (visiškai) "užpildyti" informacija, nėra atnaujinti arba yra tik lietuvių kalba. Paprastas patobulinimas būtų prašyti pateikti nuorodas į "Google Scholar" profilius (kuriuose taip pat nurodomas h indeksas).

Bendresnė problema susijusi su bendru vienetų pateiktos ataskaitos pobūdžiu - joje susipina faktiniai duomenys (1-7, 10 dalys) ir labiau reflektyvūs bei refleksyvūs aspektai (8, 9 ir 11 dalys). Ekspertų grupė **pataria** sustiprinti pastaruosius aspektus (nenusileidžiant faktinėms dalims) ir "priversti" vienetus atlikti kritiškesnį savęs vertinimą pagrindiniais klausimais, susijusiais su mokslinių tyrimų kokybe ir poveikiu, t. y. paversti ataskaitas tikromis "savianalizės ataskaitomis". Tai galima padaryti (aiškiau) prašant vienetų apmąstyti tokius klausimus, kaip bendros mokslinių tyrimų strategijos ir mokslinių tyrimų temų prioritetų nustatymas, mokslinių tyrimų internacionalizavimas, publikavimo strategijos, finansavimo strategijos ir bendradarbiavimo mokslinių tyrimų srityje strategijos. Kaip minėta, vienetų pateikti strateginiai planai ir SSGG analizės dažnai buvo pernelyg bendro pobūdžio ir nepakankamai koncentruoti. Be to, vertinamųjų vienetų reikėtų paprašyti aiškiai apmąstyti ankstesnių vertinimų rezultatus ir rekomendacijas bei tai, kaip buvo imtasi tolesnių veiksmų. Taip pat reikėtų pakeisti ataskaitose pateikiamos informacijos eiliškumą: pirmiausia pateikti savianalizę, o po to duomenis (kuriuos taip pat galima pateikti prieduose).

Kalbant apie apsilankymus vietoje, ekspertų grupė norėtų paminėti, kad visi vienetai labai svetingai priėmė ekspertų grupės narius. PEV tapus reguliariu dalyku, vizito vietoje dalyviai apskritai atrodė labiau atsipalaidavę nei per 2018 m. vizitus vietoje. Vis dėlto ir čia **galima** paminėti keletą **tobulintinų** dalykų. Pirma, svarbu leisti ekspertų grupei išnaudoti visas 3 ar 3,5 valandos vizitui, būti lankstiems ir neversti ekspertų grupės "skubėti" atlikti programą. Prieš vizitą būtų tikslinga šiek tiek suderinti programą tarp ekspertų grupės (pirmininko) ir vieneto. Antra, ne visos vizito vietoje dalys buvo vienodai svarbios. Apsilankymai bibliotekose, darbuotojų kabinetuose ar auditorijose nėra būtini, nebent šios patalpos yra tikrai unikalios mokslinių tyrimų veiklai. Trečia, kai kurie vienetai manė, kad programose reikia suteikti svarbų vaidmenį aukštesnio lygio vadybai (pvz., prorektoriumi, atsakingam už mokslinius tyrimus). Nors ekspertų grupė visiškai supranta ir vertina tokį ketinimą (t. y. oficialiai pasveikinti Institucijos vardu), ekspertų grupė mano, kad toks dalyvavimas nebūtinai sukuria didelę pridėtinę vertę ir iš tikrųjų gali trukdyti dalyviams laisvai keistis idėjomis. Galiausiai

vienetai turėtų žinoti, kad grupės (tyrėjų, doktorantų), su kuriomis susitinka ekspertų grupė, negali būti per didelės, nes tai taip pat trukdo veiksmingai bendrauti.

Galiausiai ekspertų grupė norėtų nuoširdžiai ir labai padėkoti visiems vertinamuosius vienetams ir Mokslinių tyrimų tarybą už jų pastangas sudaryti sąlygas sklandžiam vertinimui.
